

ЭКОНОМИКА

2 Баға тұрақтылығы бақылауда

ЖОЛДАУ

3 Көліктік медицинаның көкжиегі кең

МЕРЕЙ

4 Мұнайшылар әулеті

ЖӘДІГЕР

16 Диқан шай ішкен самаурын

● ПРЕЗИДЕНТ

Қаржы орталығының басқарушысын қабылдады

Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев «Астана» халықаралық қаржы орталығының (АХҚО) басқарушысы Қайрат Келімбетовтің есебін тыңдады.

Кездесуде Мемлекет басшысының Қазақстан халқына арнаған Жолдауын іске асыру және экономикалық өсімді қалпына келтіру мәселелері талқыланды. Мемлекет басшысы тікелей және портфельді инвестиция тарту жұмыстары кезінде өңірлік үйлестірудің маңызына ерекше тоқталды. Қайрат Келімбетов Президентке Қаржы орталығының 2025 жылға дейінгі Даму стратегиясына сәйкес АХҚО жұмысын жаңғырту жайын баяндады. Кездесу қорытындысы бойынша Қасым-Жомарт Тоқаев бірқатар нақты тапсырма берді.

Жаңа нысандар пайдалануға беріледі

Мемлекет басшысы Энергетика министрі Нұрлан Ноғаевты қабылдады. Қасым-Жомарт Тоқаев министрліктің 7 айдағы жұмысының қорытындылары мен елдің отын-энергетика кешенін дамыту перспективалары туралы есебін тыңдады.

Нұрлан Ноғаев Мемлекет басшысына болашақта Теңіз кенішін кеңейту мен өрнеулік қысымды басқару жөніндегі жобалардың жүзеге асырылуы туралы баяндады. Бұл жобалар 2022 жылдың соңына дейін мұнай өндірісін 12 млн тоннаға арттыруға мүмкіндік береді. Сондай-ақ Президентке 2025 жылға дейін мұнайгазхимия саласында жалпы соммасы 15 млрд АҚШ доллары болатын жобалар жүзеге асыру жоспарланғаны туралы ақпарат берілді. Министрдің айтуынша, жыл басынан бері қуаттылығы 432,05 МВт-тық жаңартылатын қуат көздерінің 15 нысаны іске қосылған. Жыл соңына дейін тағы 260 МВт жаңартылатын қуат көздерінің нысандары пайдалануға берілмек.

● ПАРЛАМЕНТ

Күн тәртібі нақтыланды

Мәжіліс Спикері Нұрлан Нығматулиннің төрағалығымен Палата Бюросы өтіп, онда алдағы жалпы отырыстың күн тәртібі нақтыланды. Мәжіліс бірінші оқылымда депутаттар әзірлеген Қазақстанның шегінен тыс жерге шығарып жіберу кезінде ұстау мерзімдерін реттеу мәселелеріне қатысты заң жобасын қарайды.

Сонымен қатар, Палатаның алдағы жалпы отырысында бірқатар ратификациялық заң жобалары талқыланып отырады. Атап айтқанда, ШЫҰ мүше мемлекеттер арасындағы бірлескен әскери оқу-жаттығулар өткізу туралы, сондай-ақ, Қазақстан мен Люксембург арасындағы табыс пен капиталға салынатын салықтарға қатысты қосарланған салық салуды болдырмау және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы келісімдер бойынша заң жобалары.

● ҮКІМЕТ

Жол құрылысының қарқыны күшейді

ҚР Премьер-Министрі Асқар Мамин жұмыс сапарымен Шығыс Қазақстан және Алматы облыстарына барып, ірі инфрақұрылымдық жобалар мен мемлекеттік даму бағдарламаларының іске асырылу барысын тексерді.

Шығыс Қазақстан облысында Асқар Мамин «Өскемен – Талдықорған» автожолының құрылысы жобасының іске асырылуын тексерді, оның жалпы ұзындығы бойынша (768 км) осы жылдың соңына дейін қозғалысы ашу жоспарланып отыр. Сонымен қатар «Қалбатау – Майқашағай» тас жолы реконструкцияланып жатыр, онда жыл соңына қарай автожолдың барлық 415 шақырымында қозғалыс ашылады. Алматы облысында Үкімет басшысына ұзындығы 314 шақырым болатын «Өскемен – Талдықорған» автожолының шығыс учаскесін реконструкциялау жұмыстары, ұзындығы 180 шақырым болатын «Үшарал – Достық» автожолы салу жобасы туралы баяндалды. Премьер-Министр Шығыс Қазақстан және Алматы облыстарының жолдары бойынша құрылыс жұмыстарының қарқынын күшейтуді тапсырды.

КЕН ҚАЗҒАН ҚАЗЫНАҒА ЖОЛЫҒАДЫ

Қыркүйек айының алғашқы жексенбінде мұнайшы қауым төл мерекесін атап өтеді. Биыл Қазақ мұнайының игеріле бастағанына 121 жыл толды.

Қазақтың қазыналы даласына бұрғы салынып, алғашқы мұнай фонтаны атқылағалы бері «қара алтын» секторы ел экономикасының тірегіне айналды. Бүгінде бірқатар кен алаңдары цифрландырылып, жана буын зауыттар іске қосылды, кен орны ашылды. Отандық мұнай секторы – республикалық бюджеттің негізгі табыс көзі. Әлемдік мұнай нарығындағы күрделі ахуалға қарамастан, бұл сала әлі де бюджет қалыптастырудағы жетекші позициясында тұр.

Ал Сыр мұнайының тарихына келсек, 1985 жылы 6 маусымда КСРО Мұнай өнеркәсібі министрлігінің «Қазақ ССР-дегі Құмкөл кенішін пайдалануға беруді ұйымдастыру» туралы бұйрығы шықты. Қазақстанның Жезқазған облысындағы Арысқұм иінінің мұнай-газдылығын зерттеген мамандар мол қазынаға жолықты. Қазақ ССР Геология министрлігі «Оңтүстік Қазақология» бірлестігі жүргізген зерттеулер қорытындысында көпқабатты Құмкөл кенішін ашты. 1987 жылдан бастап кенішті игеруге әзірлікті бастау үшін тиісті орындарға тапсырмалар жүктелді. 1986 жылдың I шілдесінде Қызылорда қаласында «Манғыстаумұнай» бірлестігінің құрамына кіретін «Құмкөл» кенішін игеру жөніндегі дирекция құрылды.

Құмкөл кенішінің ашылуы – Сыр өңірінің мұнайлы өлке ретінде дамуы мен өнеркәсіптік аймаққа айналуының негізін қалады. Өңірімізде мұнай-газ кластері толықтай қалыптасты. Содан бергі уақытта Сыр мұнайы экономиканың өркендеуін жеделдетті. Бірақ соңғы жылдары облыста мұнай өндіру көлемі бірнеше есеге қысқарды.

Сарапшылардың айтуынша, өңірдің мұнай-газ саласының ресурстық әлеуетін одан әрі арттыруға перспективалы шөгінді бассейндер мен Арал теңізінің акваториясын кең ауқымды зерделеу ықпал ететін болады. Қызылорда облысының әлеуметтік-экономикалық дамуының кешенді жоспарында «Шу-Сарысу», «Оңтүстік Торғай», «Сырдария» шөгінді бассейндерін геологиялық зерттеу де қамтылған, онда көмірсутек қорларын анықтау қарастырылған.

Суретті түсірген Нұрболан НҮРЖАУБАЙ

● КӘСІБИ МЕРЕКЕ

МҰНАЙШЫЛАРДЫҢ МЕРЕЙІ ҮСТЕМ

Кеше облыс әкімі Гүлшара Әбдіқалықова Мұнай-газ саласы қызметкерлерінің кәсіби мерекесіне орай бірқатар сала мамандарымен кездесіп, құттықтады.

Сп Айнұр БАТТАЛОВА, «Сыр бойы»

– Сыр мұнайы – экономиканың негізгі локомотиві. Жалпы, өңірдегі өнеркәсіп өндірісінің 60 процентке жуығы мұнай-газға тиесілі. Өкінішке қарай, жыл сайын өндіру көлемі азаюда. Десе де, біз Үкіметпен бірлесіп отырып, жана жобаларды жүзеге асыруды қолға алудамыз. Ел Президенті Жолдауда мұнай химиясы мен газ өңдеу өндірісін дамытуды тапсырды. Алдымызда шикі мұнайды нарыққа шығармай, оны өңдеп, мұнай-химия өнімдерін шығаратын өндіріс орындарын ашу міндеті тұр, – деді облыс әкімі. Сонымен қатар, өңір басшысы карантин кезінде жұмыс орнын сақтап қалған және медициналық құралдар алуға көмек көрсеткен мұнай-газ компанияларына алғысын жеткізді. Жалпы, жана кен орындарын барлау мақсатында 2019-2022 жылдарға республикалық бюджеттен 11 млрд теңге бөлу қарастырылуда. Бұл қаржыға «Шу-Сарысу», «Сырдария», «Оңтүстік-

Торғай» үш шөгінді мұнай-газ бассейнін геологиялық зерттеу жоспарланып отыр. Биыл Шу-Сарысу бассейніне 700 млн теңге бөлініп, зерттеу жұмыстары жүргізілуде. Қазіргі таңда аймақта 22 мұнай компаниясы жұмыс жасаса, оның 11-і өндірумен, 11-і барлаумен айналысады. Бүгінде салада 14 мыңға жуық жұмысшы бар. Кездесуде Қызылорда облысының мұнай-газ саласы қауымдастығының төрағасы Лайтбай Көшербай, сала ардагері Жалғасбай Ағымов пен «ҚазГермұнай» біріккен кәсіпорнының бас директоры Мұрат Мұстафаев сөз алып, өз лебіздерін жеткізді. Жаны соңында аймақ басшысы бірқатар сала қызметкерлерін облыстың Құрмет грамотасымен марапаттады.

ӘКІМ ГРАНТЫ: ЖАРҚЫН БОЛАШАҚҚА ЖОЛДАМА

Жеті жылдан бері облыс әкімінің гранты сырбойылық мыңдаған студентке тағайындалды. Жуырда олардың қатары тағы да толықты. Биыл педагогика, медицина, ақпараттық қауіпсіздік мамандықтарына грант көбірек қарастырылған. Грант кімдерге бұйырды?

ТОҚЖАН МЕН ТАМАША – ГРАНТ ИЕГЕРЛЕРІ

Биыл 17 жастағы Тоқжан Тайыр облыс әкімінің грантын иеленді. Енді ол Қорқыт ата атындағы университетте тегін білім алуға. Болашақ мүсінші-дизайнер. ҰБТ-дан жинаған балл мемлекеттік білім грантына жеткіліксіз болғанымен, облыстық жұмыспен қамту үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасының мамандары өкім гранты бойынша бағдарламаны ұсынған еді. Көп кешікпей-ақ сүйінші хабар жетті!

Ал, 19 жастағы Тамаша Абдали (*суретте*) үшін бұл мүмкіндік өзі армандаған «Дәстүрлі өнер» мамандығында білім алуына жол ашты. Кешенді тестілеуден 104 балл жинап, алғашында Алматыдағы оқу орнына тапсырып көрді. Бұйырмады. Есесіне, көпбалалы отбасында өскендіктен өкім гранты арқылы Қорқыт ата атындағы университетте білім алуға.

Биыл «Болашақ» колледжін қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі мамандығы бойынша бітірді. Педагог болу жауапты, қызықты мамандық, бірақ халықтың баға жетпес қазынасы жыр-термені орындауға деген ықыласым бәрін асып түседі. Сондықтан өнер жолын таңдалым. Өкім гранты арқылы осындай мүмкіндік берілгені үшін қатты қуандым, – деді Тамаша Темірханқызы.

ДАҒДАРЫСТАН КЕЙІНГІ ДАМУДЫҢ АЙҚЫН ЖОСПАРЫ

«Жаңа жағдайдағы Қазақстан: іс-қимыл кезеңі» атты Президент Жолдауынан туындайтын міндеттер облыс әкімі Гүлшара Әбдіқалықованың жетекшілігімен өткен дөңгелек үстел отырысында талқыланды.

Назерке САНИЯЗОВА, «Сыр бойы»

Аймақ басшысы стратегиялық құжат – дағдарыстан кейін экономика мен азаматтардың әл-ауқатын қалпына келтірудің айқын және нақты жоспары екенін айтты. Жолдауда пандемия кезіндегі әлемдік дағдарыстан шығу жолы көрсетілді. Ол негізгі 11 бағытты қамтиды.

Президент мемлекеттік басқарудың жаңа үлгісін жүйелі түрде жүзеге асыруды тапсырды. Мұны мемлекеттік басқару, кадр саясаты, шешім қабылдау жүйесі мен оны орындау жауапкершілігіне қатысты көзқарасты өзгертуден бастау керек екенін жеткізді. Мемлекеттік қызметкерлер саны биыл – 10, келесі жылы 15 процентке қысқартып, үнемделген қаржы есебінен

2021 жылғы 1 шілдеден кейін факторлық-балдық шкала негізінде ақы төлеуді жүктелді, – деді облыс әкімі.

Екіншіден, мұнай саласының даму кезеңін аяқталып келетін секілді. Бұл экономиканы әртараптандыруға жол ашады. Осы орайда өңір басшысы индустрияландыру картасындағы жобалардың арасынан жүзеге асатынын ғана қалдыру, биылдың еншісіндегі жобаларды көп сөзбай индустрияландыру картасына енгізу, индустриялық аймақтарды жаңа бастамалармен толықтыру керектігіне тоқталды. Инвестиция тарту, отандық тауар және қызмет түрлерін экспортқа шығару міндеті күрделі ахуалға қарамастан жалғасуы тиіс. Инвестиция тарту бойын-

ша биылғы меже – 230 млрд теңге. Бұл мақсатта 2023 жылға дейінгі даму жоспары бекітілді.

Асыраушы саланы алға бастыруда жеке қосалқы шаруашылықтардың әлеуеті пайдаланылады. Өйткені өнімнің басым бөлігі (ет – 82, сүт – 84, жұмыртқа – 67 процент) осыларға тиесілі. Бұл, біріншіден, 86 мың ұй шаруашылығын тұрақты жұмыспен қамтамасыз етуге, екіншіден, жалпы аграрлық өндірісті кем дегенде 3-4 есе ұлғайтуға мүмкіндік береді.

Одан бөлек, Мемлекет басшысы Үкіметке даму жолында өңірлердің өзіндік ерекшелігін ескеруді, баспана мәселесін шешу бағытындағы жұмысты сапалы әрі тиімді жүргізуді, «Аңсаған саби» жобасы аясында экстракорпоралды ұрықтандыру бағдарламалары бойынша бөлінетін квота санын 7 есе көбейтуді тапсырды. Жолдауда білім саласын дамытуға басымдық берілді.

– Республикалық бюджет қаржысы есебінен 22 мыңнан астам компьютер алыну-

да. Елді мекендерде интернет жылдамдығын арттыру бағытында байланыс операторларымен бірлескен жұмыс жүргізілді. «Педагог мәртебесі» туралы заң аясында 30 мыңнан астам педагогтың жалақысы 25 процентке артты. Алдағы жылы ол тағы осынша көлемде көбейеді. Бұдан бөлек, функционалдық міндеттеріне және санаттарына қарай қосымша 30-50 процент үстемәкі төленуде, – деді облыс әкімі.

Ал денсаулық сақтау жүйесінде кадр тапшылығы – өзекті мәселе. Биыл Қызылордада 86 жас маман тартылса, соның 51-і ауылдарға барды. Дегенмен, тағы 143 дәрігердің орны бос.

Жолдауда экология және биологиялық қорғау туралы да айтылды. Осы орайда алдағы 5 жылда аймақтың мемлекеттік орман қорын 30 млн, елді мекендерді 1 млн-нан астам тал-терекпен толықтыру көзделіп отыр.

– Мұны науқаншылыққа айналдырмауымыз қажет. Тал өту керек екен деп, суы қож құрғақ жерге жаппай көшет отырғызу мүлдем болмауы тиіс, – деді өңір басшысы.

Соңғы жылдары қатты сезілген су тапшылығын сейілту мақсатында «Қараөзек», «Күміскеткен» су қоймаларын тездетіп салу жоспарланды. Одан бөлек, тауарлы балық өсіру көлемін 2030 жылға қарай 20 есе ұлғайту міндеті тұр. Маңызды құжатта халық үніне құлақ асатын Үкімет қалыптастыру, цифрландыру бағытында жүйелі жұмыс атқару жайы сөз болып, азаматтардың мемлекетті

ӘБДІҚАЛЫҚОВА Гүлшара Наурызбайқызы

басқару ісіне қатысуы ескерілді. – Мемлекеттік биліктің біртарап институтын реформалау жоспарланған. Соның бірі – ауыл әкімдерін сайлау. Мемлекет басшысы бұл саяси реформалардың бастамасы екенін атап өтті. Заңға өзгеріс енгізілгенін ауыл әкімдерін аудандық, қалалық мәслихат депутаттары емес, ауыл тұрғындары сайлайды, – деді облыс әкімі.

Жыныда Жолдау жүктеген міндеттер талқыланды. Облыстық мәслихат хатшысы Қылышбай Бисенов әлеуметтік қызметкерлерінің жалақысын көбейту туралы бастама ұсынып, мұны стратегиялық маңызды шешімге теңестірді. Сондай-ақ отандық ғылым са-

шараларына байланысты «Атамекен» ҰҚП облыстық филиалының директоры Ғалымбек Жақсылықов хабарлама жасады.

– Пандемия кезінде несиесіз, өзге де төлемдер толық көлемде жұмыс бастамаған кәсіп иелері үшін айтарлықтай проблемаға айналды. Еліміздегі эпидемиологиялық ахуалға орай қабылданған шектеу шаралары әлі де толық қуаттылықта бизнес жүргізуге мүмкіндік бермей отыр. Жолдаудың салаға қатысты тұсы бизнес өкілдері үшін аса маңызды болды, – деді ол.

Қызылордада 11 мыңнан астам субъект қарантин талабының зардабын айтарлықтай тартты. Сала өкілдерінің 31 проценті қысқартуға ұшырап, 32 проценті жалақысы сақталмайтын еңбек сәуалысына жіберілгені дедалыма нәтижесінде белгілі болды. Кәсіпкерлер үшін тағы бір түйткіл – облыс пен қала, аудандардың бас санитарлық дәрігерлерінің қаулыларындағы үлкен алаштық. Осы ретте филиал басшысы қаулыны келісім арқылы қабылдауды ұсынды. Өйткені бизнес иелерінің құқығы бұзылмағаны керек.

«Абай-Даулет» ЖШС директоры Мұрат Сәрсенбаевтың айтуынша, шетелдіктерге жер сатылмайтын туралы мәлімдеме көптің күмәнін сепілтті. Сондай-ақ меценат ауыл халқын жұмыспен қамту, тұрмыс деңгейін көтеру сияқты шешімдерді тұрғындар зор ықыласпен қабылдағанын жеткізді.

ӨЗЕКТЕНДІРУ ҚАРҚЫНДЫ ЖҮРҮІ ТИІС

Облыс әкімі Гүлшара Әбдіқалықованың төрағалығымен халықты жұмыспен қамту және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру мәселелері бойынша мәжіліс өтті. Облыс әкімінің орынбасары Наурызбай Байқадамов халықты жұмыспен қамту бағытында 8 айда атқарылған жұмыстардың қорытындысын баяндап, негізгі көрсеткіштерді атап өтті.

Жыл басынан 8 ай ішінде «Жұмыспен қамту» бағдарламасына қатысушы ретінде 23246 адам белсенді шаралармен қамтылған. Техникалық және кәсіптік даярлау жұмыстарына 1515 адам жолданған. Қысқа мерзімді оқытуға 1000 адам жоспарланған, оның 830-ы қамтылып, жоспар 83 процентке орындалған.

Облыс әкімі мемлекеттік бағдарламаларды орындау арқылы жедел индикаторға жету қажеттігін атап өтіп, қысқа мерзімді курсты оқыған азаматтардың 75 проценті тұрақты жұмыспен қамтылуы тиіс делі.

Өңірде жаппай кәсіпкерлік дамыту бағытында «Бастау Бизнес» жобасы бойынша 2150 адамды

тығыз жұмыс жасаныңдар, – деді облыс әкімі.

Жыныда бос жұмыс орындарына мамандарды тарту мәселесі де айтылды. Облыс әкімі бос жұмыс орындары заңға сәйкес электронды еңбек порталында көрсетілуі тиіс, алайда көп жағдайда адамдар сырттай жұмысқа қабылдануы жатқанын, мәселені тез арада реттеуді тапсырды. Сондай-ақ, жаңа жұмыс орындарын ашып, интеграциялық картаға енген жұмыс орындары бойынша жүйелі жұмыс жүргізуді қолға алу қажет.

Отырыста қаралған екінші мәселе – міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру ісінің орындалуы. Медициналық ұйымдарға тіркелген тұрғындардың мәртебесін айқындау жұмыстарына қатысты «Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры» коммерциялық емес акционерлік қоғамы облыс бойынша филиалының директоры Бахыт Исмаханбетов баяндама жасады.

Жыныда облыс әкімі халықты белсенді түрде міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру ісіне тартып, шарттарды түсіндіріп, әлі де сақтандырылмаған азаматтарды қамту қажеттігін көперге салды. Сонымен бірге шағын және орта бизнес субъектілерін сақтандыру ісіне өзектендіру қарқынды жүруі керек.

Биыл өңірде «Құпия пациент» бағдарламасы енгізіліп, облыстағы 21 емхана мен 7 стационардың call-орталықтары мен тіркеу бөлімдеріне қоңыраулар жасалған. Мұнан бөлек, «Qoldau-24/7» мобилді қосымшасы әзірленді. Қосымша арқылы тұрғындар МӘМС жүйесіне байланысты толық ақпарат алып, медициналық мекеменің қызметі үшін шағым қалдыра алады.

Күн тәртібіндегі мәселелерді қарай келе, облыс әкімі облыстық кәсіпкерлік және туризм басқармасы, өңірлік кәсіпкерлік палатасы, облыстық мемлекеттік кірістер департаментімен бірлесіп, салықтық төлемнен босатылған жалдамалы жұмысшылардың мәліметтерін ақпараттық жүйеге енгізуді тапсырды. Сонымен бірге облыстық денсаулық сақтау басқармасы мен «Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорымен» бірлесіп, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде сақтандырылмаған тұрғындардың мәртебесін толық өзектендіруді міндеттеді.

Облыс әкімі отырыс барысында айтылған тапсырмалардың орындалуын үйлестіруді облыс әкімінің орынбасары Наурызбай Байқадамовқа тапсырып, аталған мәселе желтоқсан айында қайта қаралатынын назарға салды.

БАҒА ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ БАҚЫЛАУДА

Кеше облыс әкімі Гүлшара Әбдіқалықова мен қала әкімі Нұрлыбек Нәлібаев Қызылорда қаласындағы «Анвар», «Қызылорда», «SMALL» әлеуметтік сауда үйлерінде болып, баға тұрақтылығын бағамдады. Сонымен бірге сауда нысанындағы санитарлық талаптардың орындалуын көрді.

Мейрамгүл ДАУЫЛБАЙҚЫЗЫ, «Сыр бойы»

Алдымен, аймақ басшысы «Анвар» сауда үйінің жұмысымен танысты. Сауда үйінің сәресінде 8000 тауар түрі бар және тұтынушыларға арналған 5 касса жұмыс істейді. Оның ішінде 1 касса мүгедек жандарға арналған.

– Бүгінде бізде әлеуметтік маңызы бар 19 түрлі тауар арнайы бекітілген бағаммен сатылады. Оның ішінде күнделікті қолданылатын күріш, макарон, ұн, қант өнімдері бар. Барлық өнім жеткілікті әрі қолжетімді. Сақтық шаралары да толығымен сақталуда, – дейді сауда үйі директорының орынбасары Гүлнұр Қуаныш.

Осы ретте қала әкімі облыс басшысына халық үшін маңызды әлеуметтік тауарлардың жедел бағасы республикалық баға талаптарына сәйкес екенін жеткізді.

Облыс әкімі мұнан кейін «Қызылорда оптомаркет» сауда желісінде болды. Сауда үйінің сәресінде 10 000 тауар түрі бар. Тұтынушыларға арналған 9 касса жұмыс жасайды. Бүгінде сауда желісінің қаладағы 5 филиалы 115 адамды тұрақты жұмыспен қамтып, халыққа қызмет көрсетеді.

Оптомаркетті аралау барысында облыс әкімі сауда желісінің басшысына күнделікті қолданыстағы азық-түлік өнімдері тапшылығын туындамауы керектігін атап өтті. Сондай-ақ, қажетті қорды жасақтау міндетін қойды.

Үшінші нысан – қаладағы ірі желі SMALL сауда үйі. Мұнда да халықтың күнделікті қолданып отырған азық-түлік бағалары назарға алынды.

«SMALL» сауда үйінің қала бойынша 5 филиалы бар. 100-ге жуық адам тұрақты жұмыспен қамтылған.

Сауда үйін аралау кезінде облыс әкімі Гүлшара Әбдіқалықова қала әкімі мен Қызылорда қалалық тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің сапасы мен қауіпсіздігін бақылау басқармасы басшысының орынбасары ашық базарларда санитарлық нормалардың сақталуын қадағалап, тұрғындардың беттерде режимін сақтауын бақылауға алуы тапсырды. Халық жиі шоғырланатын сауда нысандарында дезинфекциялық шаралар қарқынды жүруі тиіс. Сонымен бірге, азық-түлік бағасын тұрақты бақылауда ұстап, қажетті қорды алдын ала жасақтау қажет.

– Өздеріңіз білетіндей, өңірде карантин шаралары кезең-кезеңімен жеңілдетілуде. Осыған сәйкес, Қызылорда қаласында біртарап жұмыстар жасалды. Соның бірі – мобилдік топтар құрылып, кәсіпкерлік нысандар мен сауда орындарына зерделеу жұмыстарының жүргізілуі. Нәтижесінде сауда үйлерінің карантиндік талаптарды толық орындап жатқанын көрді. Дегенмен, ашық базарлардағы санитарлық талаптардың сақталуын қадағалау әрқыз тапсырталып тұруы қажет. Ол бойынша да алдағы уақытта жұмыстар жалғасатын болады, – дейді қалалық тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің сапасы мен қауіпсіздігін бақылау басқармасы басшысының орынбасары Гүлмира Сыздықова.

ТАҒАЙЫНДАУ СЫРДАРΙΑ АУДАНЫНЫҢ ӘКІМІ

Облыс әкімінің өкімімен және Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігі мен Сырдария аудандық мәслихатының келісімдері бойынша Сырдария ауданының әкімі лауазымына Дүйсебаев Талғат Тұрсынұлы тағайындалды.

Облыс әкімі Гүлшара Әбдіқалықова жаңа аудан әкімін таныстырып, қызметіне сәттілік тіледі. Талғат Дүйсебаев 1973 жылы туған. Қызылорда политехникалық институтын «бухгалтер-экономист», Қаз-тұтынуодағы Қарағанды экономикалық университетін «заңгер» мамандықтары бойынша бітірген.

Еңбек жолын Жалағаш аудандық жасөспірімдер спорт мектебінде дене шынықтырушы ретінде бастаған.

1994-2004 жылдары Жалағаш аудандық білім бөлімінің есепшісі, Жалағаш ауданы әкімі аппаратының экономика және кәсіпкерлікті қолдау секторының бас маманы.

2004-2011 жылдар аралығында Қызылорда облысының

ЖАҢАҚОРҒАН АУДАНЫНЫҢ ӘКІМІ

Облыс әкімінің өкімімен және Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігі мен Жаңақорған аудандық мәслихатының келісімдері бойынша Жаңақорған ауданының әкімі лауазымына Рүстемов Руслан Рүстемұлы тағайындалды.

Облыс әкімі Гүлшара Әбдіқалықова жаңа аудан әкімін таныстырып, қызметіне сәттілік тіледі. Руслан Рүстемов 1968 жылы туған. Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетін бітірген.

Еңбек жолын Қызылорда педагогикалық институтының Қазақ әдебиеті кафедрасының оқытушысы ретінде бастаған. 1997-2002 жылдары – Қызылорда қаласы әкімінің аппаратында маман, консультант, Қызылорда қаласы әкімінің баспасөз хатшысы, Қызылорда қалалық мәдениет бөлімінің менгерушісі, Қызылорда қаласы әкімі аппаратының ішкі саясат және әлеуметтік сала бөлімінің менгерушісі.

2002-2010 жылдары – Қызылорда облысының мәдениет басқармасы бастығының орынбасары, Қызылорда облысы әкімі

аппаратының әлеуметтік-саяси бөлімінің менгерушісі, Шиелі ауданы әкімі аппаратының басшысы, Шиелі ауданы әкімінің орынбасары. 2010-2019 жылдары Қызылорда облысының тілдерді дамыту басқармасының басшысы, екі мәрте Қызылорда облыстық ішкі саясат басқармасын басқарған, Қызылорда қаласы әкімінің орынбасары, Жаңақорған ауданының әкімі, Қызылорда облысы әкімінің орынбасары болған. 2019 жылдың тамыз айынан бастап осы кезге дейін Сырдария ауданының әкімі лауазымында қызмет атқарып келді.

● ШҚІР-ПАЙЫМ

Жаңа мүмкіндіктер кезеңі

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев Парламент палаталарының бірлескен отырысында Қазақстан халқына арналған «Жаңа жағдайдағы Қазақстан: Іс-қимыл кезеңі» атты Жолдауын жариялады.

Биылғы Жолдау – стратегиялық маңыздылығымен қазіргі сындарлы кезеңде нақты міндеттер мен өзекті мәселелерді шешуін қамтамасыз етуге бағытталған. Сондай-ақ еліміздің басына түскен пандемия кезеңінде орын алған қиыншылықтарға қарамастан, Қазақстанның одан әрі дамуын қамтамасыз ете отырып, кезек күттірмейтін мәселелерді айқындап берді.

Әлемдегі дамыған елдер саналатын мемлекеттердің өзіндік экономикасын шайқалтқан бұл дағдарыс, біздің еліміздің экономикалық дамуында да көптеген қиындықтар алып келіп отыр. Шекаралардың жабылуына байланысты мемлекеттер арасындағы тауар айналымының тоқтауына, бюджет құраушы негізгі қаржы көздерінің бірі саналатын орта және шағын кәсіпкерлік саласындағы қиындықтарға қарамастан, мемлекеттік қолдау арқылы халықтың әлеуметтік әл-ауқатын одан әрі жақсарту туралы Жолдауда басым бағыттарды көрсеткен.

Сонымен қатар, Мемлекет басшысы бірнеше саладағы атқарылатын реформаларды атап өтті. Мемлекеттік қызметті жүзеге асыруда біршама реформалар жүргізілгенмен, қоғамның жұртшылықтың осы салаға деген сындарлы көзқарасы мен талабы күннен күнге артып келеді.

Сондықтан мемлекеттік қызметкерлер санын азайтып, соның есебінен олардың жалақысын көтеріп, мемлекеттік қызмет сапасын арттыру белгіленген. Жоғарыда атап өткендей, пандемия кезінде зардап шеккен шағын және орта бизнеске субсидия берілуі, оған бюджеттен қосымша қаржы (200 млрд теңге) бөлінуі, осы саладағы азаматтарымыздың еңесін көтеретін даусыз, оған Жолдау жарияланған сәттен айтылып жатқан пікірлер дәлел болады.

Неше жылдан бері халықтың көкейінде жүрген Жер мәселесіне нүкте қойылды, жеріміз шетелдіктерге сатылмайтын болды. Квзимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметін онтайландыру, ондағы жұмыс жасайтын қызметкерлерді 50%-ға дейін қысқартып, шағын және орта бизнестің үлесін 35%-ға дейін көтеру, сол арқылы осы саладағы жұмыскерлердің үлесін 4 млн-ға дейін арттыру бүгінгі калыптасқан қиындықтан шығудың негізгі жолдарының бірі болып белгіленіп отыр.

Алдағы үш жылда мұғалімдер мен дәрігерлердің жалақысын өсіру арқылы осы сала қызметкерлерінің әлеуметтік жағдайын көтеру, стратегиялық маңызды шешім деп қабылдаймыз, себебі халықтың білімі мен денсаулығы қашанда ұлттымыздың болашағының кемеі кепілі.

Бүгінде елімізде кеңінен жүргізіліп келе жатқан сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті одан әрі күшейту, еліміздің тірегі болып саналатын, ауылдың гүлденуі, елдің гүлденуі ескені баршамамызға мәлім. Сонымен қатар Президентіміздің бірқатар стратегиялық

Бағыт айқындаған басты құжат

Ата Заңымыздың 25 жылдық мерекесі, Білім күні Мемлекет басшысының Парламенттің қос палатасының бірлескен отырысындағы еліміздің дағдарыстан кейінгі кезеңдегі даму мақсаттарын айқындайтын «Жаңа жағдайдағы Қазақстан: Іс-қимыл кезеңі» атты халыққа Жолдауына жалғасты.

Аталған маңызды құжатта негізгі басымдық экономикалық және әлеуметтік мәселелерге бағытталып, дәл бүгінгі күннің сұранысына толық жауап беріп тұр. Өйткені, Жолдауда ел өмірінің барлық саласындағы ең күрделі мәселелер қамтылған және еліміздің әр саласындағы жағдай, қоғамдағы түрлі көңіл-күйдің Мемлекет басшысының басты назарында екендігін байқауға болады.

Жолдауда қазіргі күрделі жағдайдағы осал тұстарымызбен қатар ұтымды жақтарымыз да таразыланып, жаңа жағдайдағы Қазақстанның алдында тұрған бірнеше іс-қимыл бағыттары айқындалған. Соның ішінде Заң үстемдігі орнықпаса және азаматтардың қауіпсіздігіне кепілдік берілмесе, әлеуметтік-экономикалық дамудың бірде-бір міндеті табысты жүзеге асырылмайтындығы Жолдауда жан-жақты айтылған. Өйткені, азаматтарының лайықты өмір сүруіне жағдай жасау, құқықтарын қорғау, заң үстемдігін қамтамасыз ету, жемқорлыққа қарсы күресті күшейту – әрбір мемлекеттің басты міндеті.

Мемлекет басшысы «Халық үніне құлақ асатын мемлекет» – бұл, шын мәнісінде, «Әділетті мемлекет» құру тұжырымдамасы. Азаматтардың мәселелерін тыңдап, көріп қана қою жеткіліксіз. Ең бастысы – дұрыс және әділ шешім шығару қажет», – дей келе, еліміздің қазіргі жағдайдағы талабына

қарай құқық қорғау және сот жүйелеріне реформа қажеттігіне баса назар аударды.

Сонымен қатар Президент жемқорлықтың пайда болу себептері мен оның алдын алу жұмыстарының сапасына, жемқорлыққа апаратын факторларды анықтау үшін мемлекеттік органдар мен квазимемлекеттік сектордың нормативтік актілері мен жұмыс үдерісіне жемқорлыққа қарсы күрес тұрғысынан арнайы талдау жүргізілуіне ерекше мән берілуі керектігіне тоқталды. Осы бағытта Жолдаудағы тағы бір

ерекшелік – сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің жаңа тәсілдерін енгізу, атап айтқанда: сыбайлас жемқорлыққа қатысты қылмыс жасағандарға шартты түрде мерзімінен бұрын босату шарасын қолданбау, жемқорлықпен ұсталғандардың мемлекеттік қызметке және квазимемлекеттік секторда жұмыс істеуіне өмір бойы тыйым салатын қағиданы қатаң сақтау, сыбайлас жемқорлық деректері туралы хабарлаған адамдарды заң жүзінде қорғайтын жүйе қалыптастырудың қажеттігі.

Мемлекет басшысы мемлекеттік органдардың, квазимемлекеттік сектордың қоғам алдындағы ашықтығын және есептілігін қамтамасыз етуге жол ашатын «Қоғамдық бақылау туралы» заң жобасын әзірлеп, Парламент қарауына ұсынуы тапсырылды.

Осы орайда Қоғамдық кеңестердің ролін арттыруды, оларды сатып алу-ды ұйымдастыратын комиссиялардың жұмысына тарту қажеттігін, квазимемлекеттік секторда да қоғамдық кеңестер құру мүмкіндігін қарастыруды да алға тартты. Сонымен қатар, Қоғамдық кеңестердің құрамына түрлі әлеуметтік топ өкілдерін кеңінен тарту, әсіресе, мүмкіндігі шектеулі адамдардың осындай ұйымдардың жұмысына араласып, өз үндерін жеткізуі үшін қолайлы жағдай жасау керектігін де баса айтты.

Қоғамдық кеңес – ол бақылаушы, тексеруші орган емес, ол – халықтың мұн-мұқтажын, көңіл-күйін билікке жеткізіп, бірлесе шешім шығаруға ықпал ететін консультативті кеңесші орган. Міне, ізгілік тұрғысынан алғанда, бұл кеңеске де артылар жауапкершілік аз емес.

Мемлекет басшысы өткен жылғы «Сындарлы қоғамдық диа-

лог – Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі» атты халыққа алғашқы Жолдауында: «Билік пен қоғам арасында тұрақты диалог орнату арқылы ғана қазіргі геосаяси ахуалға бейімделген үйлесімді мемлекет қалыптастыруға болады. Осы мақсатпен біз белгілі қоғам өкілдерін қамтитын Ұлттық қоғамдық сенім кеңесін құрдық» деген болатын.

Міне, аталған кеңес жыл аясында азаматтық диалогты дамыту ісіне тың серпін беріп, «Бейбіт жиналыстарды ұйымдастыру және өткізу тәртібі туралы» жаңа заң қабылдануына, «Саяси партиялар туралы», «Сайлау туралы» заңдарға біршама өзгерістер енгізілуіне ықпал етті. Алда Қоғамдық кеңеске үлкен сенім артылған жаңа Жолдаудан туындайтын тапсырмаларды орындау міндеті тұр.

Мемлекет басшысы демократияның басты жауы – білімсіздік пен популизм екендігін, азаматтардың осыны естен шығармау керектігін айта келіп, жаңа жағдайдағы Қазақстанның іс-қимыл реформаларын жүзеге асыру үшін азаматтардың қолдауына бейімделуін үлкен сенім артты.

Ұсынылған жаңа реформалардың табысты жүзеге асуы әрбімізден адалдықты, әділдікті, отаншылдықты және үлкен жауапкершілікті, уақыт талабына сай ұстанымдымызды жаңаша өзгертуімізді талап етеді.

Б.САЙЛЫБАЕВ,
облыстық қоғамдық кеңес төрағасы,

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің облыстық департаменті жанындағы қоғамдық үгіт-насихат тобының жетекшісі

Көліктік медицинаның көкжиегі кең

Мемлекет басшысы өз Жолдауында медицинаның дамуына тың серпін берілетінін атап өтті. Әсіресе, ауылдық елді мекендердегі тиімді денсаулық сақтау жүйесін жетілдіруге 3 жылдай уақыт қажет деді. Шын мәнінде, бұл игі бастама. Мемлекетіміздің құндылығы – халық десек, халық үшін бастысы – денсаулық. Елді мекендердегі халық денсаулығы, әсіресе, өзекті.

Мұны мен дәрігер ретінде ғана емес, сол ауылда туып-өскен, еңбек етіп жүрген азамат ретінде айтып отырмын. Көпшілік ауылдардағы тұрғындар қарапайым медициналық көмекке мұқтаж. Оның үстіне, дәріханалардың жоқтығы қиналтады. Өткен-

де ғана коронавирус пандемиясының ұшығып тұрған кезінде қаншама ауыл адамы дәрі іздеп шарлап кетті. Менің дәрігер ретіндегі арманым осы елді мекенде кабинет ашу болатын. Осыдан 4-5 жыл бұрын сол арманға қол жеткізіп, Махамбет ауылынан шағын кли-

ника мен дәріхана аштық. Сол кезде халық үшін дәріхананың қажеттілігіне тағы бір көз жеткіздім.

Президент алыс елді мекендерде көліктік медицина жаңғыртуды қолға алуды атап өтті. Бұрындары ол сала жақсы дамыған еді. Қазір қайта жаңғыртар болса, нұр үстіне нұр болар еді.

Жалпы, биліктің халықтың мұн-мұқтажын тыңдап, заман ағымына сәйкес өзгеріс білугі қуантады.

Махмуд ЕСЕНГЕЛДИЕВ,
дәрігер

«Ақ жол» Жолдауды талқылады

«Ақ жол» Демократиялық партиясы дағдарыстан кейінгі ел дамуының мәселелеріне арналған Президент Жолдауының негізгі қағидаларын талқылады.

Жолдауды талқылауға партия төрағасы Азат Перуашев, Орталық кеңес президиумының мүшелері, Мәжіліс депутаттары, «Ақ жол» партиясының белсенділері қатысты. Іс-шара өңірлердегі партия филиалдарымен бейнеконференция режимінде өтті.

Төраға партия мүшелеріне Жолдаудың негізгі бағыттары мен Мемлекет басшысының үкімет пен мемлекеттік органдардың алдына қойған тапсырмалары туралы хабарлады.

– Мемлекет басшысының Жолдауы маңызды бөлімдерден тұрады және белгіленген бағыттардың арқасында нақты тапсырма түрінде берілді. Жолдау реформалық сипатта құрылған, – деді Азат Перуашев.

«Ақжолдықтар» бизнесті қолдау жөніндегі көптеген тапсырмаларды, зардап шеккен шағын және орта биз-

нессекторларының барлық несиелері бойынша пайыздық мөлшерлемелерді субсидиялау, агроөнеркәсіптік кешенді қолдау, бизнес ахуалды жақсарту және тағы басқа мәселелерді атап өтті. Сонымен бірге, талқылау барысында мемлекеттік басқару саласындағы Президент тапсырмаларына, Стратегиялық жоспарлау жөніндегі Агенттігін, Реформалар жөніндегі Жоғары Президенттік кеңесті, Бәсе-

карту, жауапты хатшылар институтын тартуға қолдау білдірді.

– Бизнес партиясының өкілдері ретінде елдің жаңа экономикалық бағытының басты қағидаларының бірі болып жеке кәсіпкерліктің жетекші ролін аталғанын естіп қуанып қалдық, – деп атап өтті партияның Қарағанды облыстық филиалының өкілдері.

Депутат Берік Дүйсебаев Жолдауда қойылған

мәселелер көп жағдайда «Ақ жол» партиясы көтеріп келе жатқан мәселелермен үндес екенін айтып және партия сайлауалды жұмысын жалғастыруға шақырды.

Сондай-ақ, Мәжіліс депутаты 2018 жылы «Ақ жол» партиясының фракциясы билік өкілдерінің қос азаматтығы үшін қылмыстық жауапкершілікті енгізу туралы ұсынысы Президент тапсырмаларының ішінде айтылғанын да еске салды.

Фракция депутаттары олар бұрын көтерген өзге де мәселелер Президент Жолдауында орын алғанын, мысалы, 2017 жылдан бері шенеуніктердің ішкі қысқарту, әкімдер сайлауы туралы тапсырмалар партияның бағдарламалық міндеттерінің бірі екенін еске салды.

Талқылауға қатысушылар Президент Жолдауын қолдап, «Ақ жол» ҚДП парламенттік фракциясына Жолдауды іске асыру үшін тапсырмаларды белгіледі.

Жаңа серпін

Жаңа оқу жылының басына тура келген ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың Жолдауы білім саласы қызметкерлерінің көңілінен шықты деп ойлаймын.

Жалпы мұғалімнің мәртебесін көтеру тұрасында Мемлекет басшысы Президент болып сайланғалы бірнеше рет көтергені белгілі. Енді білім қызметкерлерінің де әлеуметтік жағдайын

жақсартуға ден қойып отыр. Бұл өз кезегінде мұғалімдерге жаңа серпін беріп, алдағы уақытта заман талабына сай, білімпаз жаңа буын мамандарды дайындауға септігін тигізеді анық.

Сондай-ақ Мемлекет басшысы мектепке дейінгі бала тәрбиесіне баса назар аударды. Шынығында, қазір мектепке дейін баланың көңілі қызығатын, балабақшадан басқа, ойын алаңдары мен ізденіс үйірмелері өте аз. Егер алдағы уақытта мемлекет осы мәселені толыққанды қарауына алатын болса,

бір жағынан жас баланың зияткерлігі дамып, екінші жағынан бала санының өсуіне алып келер еді.

Пандемия кезіндегі қашықтан оқыту – бұл уақытша құбылыс. Сол себепті мемлекетке қолдау көрсетіп, әр ата-ананы баланың үйдегі алатын білімі мен тәрбиесіне аса ден қоюға шақырамын.

Мадина ЖҮСІПБЕКОВА,
облыстық Қазақстан халқы ассамблеясының ғылыми-сарапшылық топ мүшесі

«Аңсаған сәби» – көп күткен бағдарлама

Ел Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев «Жаңа жағдайдағы Қазақстан: Іс-қимыл кезеңі» атты Жолдауында еліміздің дағдарыстан кейінгі кезеңдегі даму мақсаттарын айқындап, әр сала бойынша он өзгеріс жетелейтін жаңа бастамаларды атап өтті.

Денсаулық сақтау саласында мәселеге айналған отандық дәрі-дәрмек пен медициналық бұйымдарды өз елімізде 2021 жылдан өндіріске енгізуі тапсырғаны – қуантарлық жағдай. Енді отандық медицина ғылымына көңіл бөлінесе, халқымыздың сапалы медицинаға қол жеткізуі арман орындалар еді.

Аймақтарда 13 заманауи жұқпалы аурулар ауруханасының жыл соңына дейін берілетіндігі және алдағы уақытта көпсалалы ауруханалар бой көтеріп, халыққа сапалы, қолжетімді көмек беретіндігі зор ықылас тудырды. Сонымен қатар, медицина қызметкерлерінің жалақысы орташа жалақы көлемінен 2 есе жоғарылайтындығы және кезек-кезектен көбіетіндігі жөнінде айтқаны сала қызметкерлерін бір қуантты. Сондай-ақ, Президент Жолдауындағы жағымды жаңалықтардың ең абзалы – «Аңсаған сәби» бағдарламасы. Бұл бағдарлама көптеген ел тұрғынының өке-ана атануға үмітін оятып, ЭКО жасайтын квота санының 7 есеге өсуі уақыт тарапынан жасалған нағыз қамқорлық деуге болады.

Мемлекет басшысы барлық елді мекен ФАО және отбасылық амбулаториямен қамтылуы қажеттігін айтып, әр өңірдің ілгері басуына ықпал ететін мәселелерді көтерді.

Қайрат ТӘНЦБЕРГЕНҰЛЫ,
облыстық тері-венерология диспансерінің бас дәрігері

ЕРТЕҢ – МҰНАЙ-ГАЗ КЕШЕНІ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ КҮНІ

Жаңа бассейндерге зерттеу жүргізіледі

«Мұнайшылар күні» қарсаңында облыстық индустриалық-инновациялық даму басқармасының басшысы Ринат Сұлтангереевпен кездесіп, Сыр елінде «қара алтын» өндірушілердің бүгінгі жағдайына байланысты аз-кем сұхбаттасқан едік.

– Ринат Қалдыбекұлы, мұнай және газ өндірісінің біздің облысы үшін маңызына тоқталып кетсеңіз...
– Біріншіден, өзіміздің мұнай және газ өнеркәсібі қызметкерлерінің кәсіби мерекесімен құттықтауға рұқсат етіңіздер. «Қос тойың қабап болсын» дегендей, биыл бұл кәсіби мерекені тойлау еліміздің басты заңы – Конституцияның 25 жылдығы мерейтойымен тұспа-тұс келіп отыр.
Кезінде «Күмкөл» кенішінің ашылуы – Сыр өңірінің мұнайлы өлке ретінде дамуы мен өнеркәсіптік аймаққа айналуының негізі қалады. Өзімізде толықтай мұнай-газ кластері қалыптасты. Содан бергі уақытта Сыр мұнайы экономикамыздың дамуына зор үлесін тигізді. Өңір экономикасының негізгі локомотиві болды.
Өкінішке қарай, соңғы 7 жылда облыста мұнай өндіру көлемі 5 млн тоннаға қысқарды. Болжам бойынша биылғы жылы тағы 1 млн тоннаға қысқарды деп отырмыз (2019 жылмен салыстырғанда). Жалпы, 2020 жылдың 7 ай қорытындысы бойынша кен өндіру өнеркәсібінің ішінде шикі мұнайдың үлесі 84%, газландыру үлесі 64%-ті құрайды.
Жалпыөңірлік өнімнің 37%-і және өңірдегі барлық өнеркәсіп өндірісінің 70%-тен астамы

мұнай өндіруге тиесілі екенін ескерсек, бұл, әлбетте, экономиканың барлық салаларына тікелей және жанама әсер ететіні белгілі. Қазіргі таңда аймақта 22 мұнай компаниясы жұмыс жасаса, оның 11-і өндірумен, 11-і барлаумен айналысады.
– Мұнай кеніштерінің сарқылуына байланысты «қара алтын» өндірісі айтарлықтай төмендеп кеткені туралы нақты мәліметтер беріп отырсыз. Ал енді мұнай компанияларының болашақта жана кен орындарын игеру арқылы өнім көлемін көтеру жоспарлары бар ма?
– Иә, мен жоғарыда атап өткенімдей, соңғы 6-7 жыл ішінде біз үшін күрделі мәселе мұнай өндіру көлемінің қысқаруы болып отыр (жыл сайын 10-12%-ке). Көмірсутек шикізатын өндіруден түсетін салық түсімдері 2013 жылмен салыстырғанда 45%-ке төмендеді (2013 жылы 597 млрд теңге, 2019 жылы 332 млрд теңге).
Бүгінгі таңда қолданыстағы кен орындары табиғи түрде таусылды немесе 95%-тен астам суланды. Мысалы, тек «Қазгермұнай» учаскелерінде 2 мыңнан астам ұңғымға жабылды немесе консервацияланды. Сондықтан жаңа перспективалы учаскелерді барлау мәселесі өзекті болып отыр. Үкімет қаулысымен бекітілген Қызылорда облысы-

ның әлеуметтік-экономикалық дамуының кешенді жоспарында республикалық бюджет есебінен жалпы сомасы 11 млрд теңгеге үш мұнай-газ бассейні – «Шу-Сарысу», «Оңтүстік Торғай» және «Сырдария» бассейндерін геологиялық зерделеу көзделген. Жұмыстар биыл басталды. «Шу-Сарысу» бассейнін зерттеуге республикалық бюджеттен 700 млн теңге бөлінді.
Бұдан басқа, қазіргі уақытта Энергетика министрлігінде жер қойнауын кешенді геологиялық зерттеу бағдарламасы әзірленуде. Бұл бағдарламада, сондай-ақ, 2021 жылдан бастап бұрынғы Арал теңізі түбіндегі акваториясын зерттеу көзделген. Мұнай өндіруші компаниялар да шетте қалмайды. Тұрақты негізде жана ұңғымалар бұрғылануда. Келісімшарттық міндеттемелер шеңберінде геологиялық зерттеулер жүргізіледі. Бір сөзбен айтқанда, бұл бағытта жұмыс жүргізілуде.
– Мұнайшылардың облыстың халық шаруашы-

лығының түрлі саласына, өнер мен мәдениетке, әлеуметтік ахуалы төмен топтарға көрсеткен демеушілік көмектері туралы жақсы білеміз. Қазір бұл бағытта мұнайшылар тарапынан көмектер көрсетіле ме?
– Аймақтың мұнай компаниялары жыл сайын аз қамтылған отбасыларға, отбасылық типтегі балалар ауылдарына көмектесіледі. Мысалы, «Мектепке жол» сияқты түрлі қайырымдылық акцияларына қатысады. Осы акция аясында тұрмысы төмен отбасылардан шыққан балаларға мектеп керек-жарактарын сатып алады. Бұдан басқа компанияларға тұрақты негізде азық-түлік, киім, тұрмыстық техника және тағы басқа қажетті дүниелер сатып алуға көмек көрсетілетін тұрмысы төмен отбасылар бекітілген.
Мұнай компаниялары ұзақ мерзімді негізде «Арай санрай» балалар лагерінде жыл сайын тұрмысы төмен отбасылардан шыққан 1000-нан астам балаға тегін демалыс ұйымдастырып келеді. (Биыл лагер жұмыс істемеді). Сондай-ақ, Қазалы қаласында орналасқан 35 орындық «Шапағат» мүгедек балаларды оңалту орталығы, аз қамтылған отбасы балаларына арналған 45 орындық «Балдәурен» балабақша, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған Отбасылық үлгідегі балалар ауылындағы үйлер және аз қамтылған отбасылар бекітілген.
Өңірмелескен Ыдырыс ТӘЖІҰЛЫ, «Сыр бойы»

БРИФИНГ

Тіл мерекесі онлайн өтеді

5 қыркүйек – Қазақстан халқы тілдерінің күні мерекесі онлайн форматта өтеді. Бұл туралы өңірлік коммуникациялар қызметінде өткен брифингте облыстық ішкі саясат басқармасының басшысы Мира Қазбекова хабарлады.

2018 жылдан бастап Тілдер мерекесі қазақ тіл білімі мен әдебиеттану ғылымдарының негізін қалаушысы, ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлының туған күніне орай 5 қыркүйекте тойланып келеді. Осы орайда тілдер мерекесін атап өту үшін облыстық іс-шаралар жоспары бекітілді.
Мекемелер мен ұйымдар карантин талаптарын қатаң сақтай отырып, түрлі шаралар мен тіл жанашырларын марапаттау жиынын ұйымдастырады. Облыстағы жоғары, арнаулы орта оқу орындарында, мектептерде, мектепке дейінгі

мекемелерде мерекеге орай онлайн ашық сабақтар, сайыстар өткізіледі. Кітапханаларда «Туған тілім – тірлігімнің айғағы», «Тіл – асыл қазына» тақырыбында онлайн кітап көрмесі мен бейнелексиялар жүргізіледі.
Сонымен қатар оқушылар арасында облыстық «Тіл мерейі – ел мерейі» атты онлайн мәнерлеп оқу және «Шешеннің тілі – шебердің бізі» атты полиглоттар байқауы қашықтан өтсе, өзге ұлт өкілдерінің қатысуымен «1001 мақал, 101 жұмбақ» интеллектуалды онлайн сайысына

да үміткерлер бақ сынайтын болады. Сондай-ақ, «Тілдер әлеміне саяхат» зияткерлік ойыны, ересек тіл үйренушілер арасында «Туған тілге төрден орын берейік!» онлайн марафоны, «Өзге тілдің бәрін біл, өз тіліңді құрметте!» атты үш тілде өлең оқу челленджі мен «Тіл – татулық тірегі» атты мерекелік онлайн концерт көпшілік назарына ұсынылады.
Мереке аясында «Тілді сүю – талбесіктен» акциясы, тіл жанашырларының қатысуымен дөңгелек үстел және көп тілді меңгерген жастар арасында сұхбат өткізіледі. Қала мен аудандарда да мұндай іс-шаралар жалғасын табатын болады.
Барлық іс-шаралар әлеуметтік желілерде #5QYRKÜIEK #TIL MEREKESI хэштегімен жарияланады.

Қоғамдық кеңес қызметі жандана түсті

Облыстық қоғамдық кеңес мүшелері халықтың атқарушы органдарға өтініші мен талабын жеткізуде өз міндетін жоғары деңгейде атқарып келеді. Бүгінгі күнге дейін көптеген түйткілді мәселелердің оң шешім табуына үлкен үлес қосты. Бұл жөнінде облыстық қоғамдық кеңес төрағасы Бақытжан Сайлыбаев өңірлік коммуникациялар қызметінде өткен брифингте кеңінен айтып берді.

Өңірде кездесіп отырған кейбір мәселелер бойынша кеңес мүшелері елмен жүздесіп, олардың мұн-мұқтажын тыңдауға назар аударып отыр. Сол тақырыптарды атқарушы органдарға жеткізіп, олардың оңтайлы шешілуіне көңіл бөледі. Кезінде кеткен олқылық салдарынан Байқоңырдағы қазақ мектептері ресейлік оқу стандарты бойынша білім беруге мәжбүр болды. Бүгінде бұл мәселе оңтайлы шешімін тапты.
Қызылорда қаласында тұрмыстық қатты қалдықтар жиналатын полигон проблемасы ұзақ жылдан бері өзекті тақырыпқа айналды. Қазіргі таңда ол үшін жана орын белгіленді. Десе де, ескісін көму мәселесі толық шешіле қойған жоқ. Сондай-ақ, облыс орталығын-

да кейбір мектептерде оқушы санының артық болу жағдайы кездеседі. Қалада адамдар саны артып, жана тұрғын аудандары пайда болды. Дегенмен, бұл ауымақтарда жана мектептер зор өзекті мәселенің бірі саналады.
Елімізде қатты ідеттен қорғану мақсатында білім саласы қашықтан оқыту жүйесіне көшті. Бұл орайда интернет жеткізгісіздігі алдыңғы кезекте тұрады. Өңірде 11 елді мекенге интернет тарту қиын тиіп тұрған жайы бар.
Облыстық қоғамдық кеңес мүшелері осындай мәселелер бойынша елмен жүздесіп, олардың өтініш-талаптарын тыңдады. Олардың оңтайлы шешілуін басты назарда ұстайтын болады.

Кен орындары барланады

Кеше өңірлік коммуникациялар қызметінде облыстық индустриалық-инновациялық даму басқармасының басшысы Ринат Сұлтангереев, «Казгермұнай БК» ЖШС бас директоры Мурат Мұстафаев, «Петро Қазақстан Күмкөл Ресориз» АҚ вице-президенті Болат Көшербаев журналистермен жүздесті. Жүздеу барысында өңірдің мұнай-газ саласында атқарылып жатқан жұмыстар барысы таразыланды.

Басқарма басшысы елімізде Қызылорда облысын мұнай-газ кластері қалыптасқан өңір ретінде санайтынын атап өтті. Бұл сала өңірдің экономикасын дамыту бағытында жетекші рөлге ие болып отыр. Биылғы жылдың жеті айының ішінде өңірде өнеркәсібінің ішіндегі шикі мұнайдың үлесі 84 процентті құрайды. Қазіргі таңда облыста 22 мұнай компаниясы жұмыс істейді. Олардың 11-і өндірумен айналыса, қалғаны барлау ісімен шұғылданады. Соңғы жылдары аймақта мұнай көлемінің қысқаруы көрініс беріп отыр. Сондықтан жаңа кен орындарын барлау мәселесі күн тәртібіндегі негізгі тақырыптың біріне айналған. Елімізде жана мұнай кен орындарын табу мақсатында «Шу-Сарысу», «Оңтүстік Торғай», «Сырдария» бассейндерін геологиялық зерттеу көзделген. Сондай-ақ, Арал теңізінің акваториясын зерттеу назарға алынатын отыр.

«Казгермұнай БК» ЖШС және «Петро-Қазақстан Күмкөл Ресориз» АҚ мекемелерінде 2 мыңнан астам адам қызмет атқарады. Пандемия салдарынан кейбір қиындықтар туындағанына қарамастан, оларда ешқандай қысқарту жағдайы кездескен жоқ. Жалақы көлемі де толық сақталды. Компаниялар бұрынғы жылдарда қалыптасқан үрдіс бойынша өңірдің әлеуметтік саласына қол созып келеді.

Суреті түсірген Нұрболан НҰРЖАҚБАЙ

Ел экономикасының күретамыры – мұнай-газ саласында еңбек етіп, «қара алтынды» игеруге елеулі үлес қосқан майталмандар жетерлік. Солардың бірі – Батырбекөвтер отбасы. Көпшілік бұл отбасыны мұнайшылар әулеті ретінде таниды.

Сара АДАЙБАЕВА, «Сыр бойы»

Мұнайшылар әулеті

Отағасы Өміртай Батырбекөв осы салада абыройлы қызмет атқарып, зейнетке шықты. Жары Дарша Абдуллаева ең алғаш Күмкөл кеніші игеріле бастаған кезде жауапты істің жүгін арқалады.
– Бала күнімде әке-шешемнен айырдым. Ерте еңбекке араластым. 1965 жылы Алматы қаласындағы политехникалық институтты бітірдім. Екі жыл сонда қызмет істедім. Туған елге келгеннен кейін «Күмкөл» кенішінде жұмысты жалғастырдым. Мұнай компаниясында түрлі қызметтер атқардым, – дейді Ө. Батырбекөв.
Дарша Абдуллаева Сыр өңірінде мұнай игеріле бастаған қиын кезеңді бастан өткерді. Ардагер сол шақты үнемі еске алып, немерелеріне өңгімелеп беруден жалыққан емес.
– Күмкөл кеніші ашылғанда жұмыс бастап кету оңай соққан жоқ. Жергілікті тұрғындар емес, мұнайлы өлкенің мамандары шақырылды. Нысандар енді салынып жатқан. Жатақхана, асхана сынды орындар вагондарға орналастырылды. Жол мәселесі де қиын болды. Күніне 200 шақырым жол жүреміз. Аяқ бір күн уақыт кетеді. Жол деген ағы жана, ойдым-ойдым. Жұмысшылардың ас-суы мен жатын орын ұйымдастырды. Бастапқыда 4 адам жұмыс істеді. Әйел адамға тіпті ауыр. Келенсіз оқиғалар да жиі орын алатын.
Бірде кешкі сағат алты шамасында қаладан жұмысшыларға тамақ жеткізу үшін жолға шықтық. Сол күні ауа райы да қолайсыз болды. Дала тасту-нең. Шопыр екеуміз ғана. Жолдан әбден адастық. Не керек кештенге таң бозарып қалған кезде табан тіредік. Осы сәт есімінен кетпейді. Негізі мен Атыраудың қызымын. Қаладағы тауір қызметімді тастап, осы іске кіріскенде көпшілік танғалды. Айдалада күм суырған жер.

Көлік болмаса, «АН-2» ұшағымен ұша-мыз. Бұл уақыт та өтті. Қазір жағдай түзеді. Көптеген мәселе шешімін тапқан, – дейді ол.
Қос мұнайшының ұл-қыздары да осы мамандықты таңдапты. Ата-анасының жолын қуып, мұнайшы болғанын мақтан етеді. Бүгінде олар еліміздегі ірі кен орындарының білікті мамандарына айналды. Үлкен қызы Салтанат Қазақ политехникалық институтын геолог мамандығы бойынша бітіріп, қазіргі кезде «Торғай-Петролеум» АҚ мұнай компаниясында еңбек етсе, екінші қызы Айнуір ірі мұнай кен орны саналатын «Тензисверойл» компаниясында қызмет атқарып жүр. «Атадан ұл туса игі, ата жолын қуа игі» дейді халқымыз. Әке жолын жалғаған ұлы Елдос та осы саланың дамуына өз үлесін қосуда. Келіні Айгүл Қалыбаева да мұнай компаниясында жауапты қызмет атқарады. Жалпы, Батырбекөвтер династиясының осы саладағы еңбек өтілі 115 жылға жуықтады.
Өміртай Батырбекөв биыл 76 жасқа аяқ басты. Әлі тын. Жергілікті мұнай компаниялары жындарға шақырып, сый-сияпат көрсетеді. Жастармен кездесіп, бұл саланың қыр-сырын әңгімелеп беруден шаршамайды.
«Біз қиын уақытта жұмыс жасалдық. Маман тапшылығы болды. Мұнай саласын игерілету үшін бар күш-жігерімізді салдық. Күндіз-түні еңбек етуге тура келді. Үй бетін көрмей, жұмыс басында түнедік. Қазір шүкір ғой. Ірі мұнай кеніші жұмыс жасап тұр. Жергілікті халық та бұл саланы меңгерді. Техника жаңарды» дейді сала ардагері.
Расында, еңбекпен өсіп, көкпест-көгерген әулеттің өнегелі ісі – көпке үлгі. Бүгінде Өміртай ата мен Дарша анамыз – немерелерінің қызығына бөленіп, бақытына кенелген жандар.

Егін орағы енді қызады

Бұл күндері Қазалы ауданы мен Қызылорда қаласына қарасты күрші алқаптарында ғана егін орағы бастала қойған жоқ. Облыста күршіше орақ салу жұмыстары 22 тамыз күні басталса, қазіргі кезде 3715 гектар алқапқа орақ салынып, оның 1622 гектары бастырылған.

Өңірлік коммуникациялар қызметінде егін орағына байланысты өткен брифингте облыстық ауылшаруашылық басқармасының басшысы Сейітбек Нұрымбетов осындай мәліметтер келтірді. Оның айтуынша, күршіш тапталарында бекітілген кестеге сай 89,2 мың гектардың суы байланған, ол барлық күршіш егістігінің 99,7% құрайды. Шаруашылықтарда егін жинау және дала жұмыстарына

қатысатын техникалар толық дайын.
Операторлар дизель отынның әр литрін 165 теңгеден жеткізуде.
Басқарма басшысы қазіргі таңда күршіштен басқа ерте егілетін дәнді дақылдар тоңалығымен жиналып, майлы және малазықтық дақылдар мен картоп, көкөніс, бақша дақылдарын жинау жұмыстары жүргізіліп жатқанын жеткізді. Жалпы егін жинау жұмыстарын

15 қазаннан кешіктірмей, толық аяқтау көзделіп отыр. Бүгінде күршіштің әр гектарынан орташа 43 центнерден өнім алынады. Мамандар болжамына сәйкес, биылғы жиналатын өнім өткен жылғы көлемнен (бастапқы салмақпен 530 мың тонна күршіш салысы) кем болмайды.
Брифингте БАҚ өкілдері естіген соңғы жаңалық – қыркүйектің 19-20 күндері Нұр-Сұлтан қаласында Қызылорда облысының ауылшаруашылық өнімдерінің жәрмеңкесі өткізілетіндігі туралы болды. Жыл сайын өткізіліп келе жатқан дәстүрлі шарада елорда тұрғындарына негізінен күршіш, балық, бақша, көкөніс өнімдері ұсынылатын болады.

Көмірдің 25 проценті жеткізілді

Қызылордада орталықтандырылған жылу жүйесіне қосылған көпқабатты тұрғын үйлердің 70 проценті жылу маусымына дайын. Бұл туралы өңірлік коммуникациялар қызметінде брифингте облыстық энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы басқармасы басшысы орынбасары Ерлан Жаңабәев мәлімдеді.

Бүгінде коммуналдық кәсіпорындардың – 84, әлеуметтік нысандар мен автономды бу қазандықтарының 86 проценті жөндеді. Ал қыстың қамы үшін қажет көмірдің өзінде тек 25 проценті жеткізілді.

– Аймақ басшысы тарапынан Қызылорда қаласы мен аудан әкімдеріне қазан айына дейін қатты отынның 70 процентін жеткізу туралы тапсырма берілді. Алайда, ауа райының жылы болуы-

на байланысты тұрғындар әжелінген көмірді сатып алуға асығар емес. Халық арасында осы бағытта түсіндіру жұмысы жүргізіліп келеді, – дейді Е. Жаңабәев.
Бағаның өсуіне жол бермеу мақсатында тиісті кәсіпорындармен тікелей келісімшарт жасау шаралары атқарылып жатыр. Оның ішінде жоғары сұранысқа ие Шұбаркөл көміршіні құны – 15-16 мың теңге аралығында.

«СБ» ақпарат

Мерейлі мереке салтанаты

5 қыркүйек – Қазақстан халқы тілдерінің күніне орай «Достық үйінде» дөңгелек үстел ұйымдастырылды. Маңызды жынға облыстық ішкі саясат басқармасының басшысы Мира Қазбекова қатысып, айтулы күн – ел мерекесіне айналғандығына тоқталды. Тілдің тұғыры да, тағдыры да бесіктен, отбасынан басталатынын, сол үшін де қазақ тіліне деген құрметті арттыру керектігін алға тартты.

Мөлдір ҚАЛЫМБЕТ, «Сыр бойы»

Шараға халықаралық «Қазақ тілі қоғамы» бірлестігі облыстық филиалының төрағасы Сәдуақас Ансат, Қорқыт ата атындағы Қызылорда университетінің қауымдастырылған

профессоры, доцент, филология ғылымдарының кандидаты Аман Абасилов, «Таза тіл» жастар тобының мүшелері қатысып, тіл мәселесі төңірегінде орамды ойларын ортаға салды.

– Қазақ тілі – әлемдегі алты мыңға жуық тілдің ішіндегі қолдану өрісі жағынан жетпісінші, ал тіл байлығы мен көркемдігі, орамдығы жағынан алғашқы ондықтар қатарында. Сондай-ақ, ол дүние жүзіндегі ауызша және жазбаша тіл мәдениеті қалыптасқан алты жүз тілдің және мемлекеттік мәртебеге ие екі жүз тілдің қатарында тұр. Елімізде жыл сайын атап өтілетін тіл мерекесін ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлының туған күнімен орайластырғанымыздың да өзі бір жеңіс деп білемін. Тіл болмаса, сөз де болмайды. Ал сөз болмаса, адамзаттың тірлігінде мән-мағына болмайтынын ұмытпау қажет, – деді А. Абасилов.

Мерейлі мерекеде тіл жанашырларының мерейі үстем болды. Облыстағы тіл саясатын жүргізуге атсалысып жүрген бірқатар азаматтарға облыс әкімінің, облыс әкімі орынбасарының Алғыс хаттары, ҚР Мәдениет және спорт министрлігінің, Тіл саясаты комитетінің Құрмет грамотасы табыстылды. Сонымен қатар балаларының тегі мен атын ұлттық дәстүрге сай қойған ата-аналарға туу туралы куәліктер берілді. Ең жақсы сыйлық – кітап. Шара соңында барлық қатысушыларға мән-маңызы мол кітаптар да ұсынылды.

ЕРКІН КҮРЕС

ЕПТІ ЖЫҒА МА, БІЛЕКТІ ЖЫҒА МА?

2011 жылдың қыркүйек айы еді. Түркияның Стамбул шаһары. Еркін күрестен ересектер арасында әлем чемпионаты өтіп жатқан уақыт. Қазақстандық балуан Дәулет Ниязбеков қола жүлдеге қол жеткізді. Бұл Қызылорда облысындағы еркін күрестің талай табысы болды. Жергілікті жанкүйерлер елдің намысын абыроймен қорғаған қаршадай қара баланың құтты қадамына сүйсінді.

Әділжан ҮМБЕТ, «Сыр бойы»

Айтулы аламаннан Дәулеттің алтын медальмен қайтуы да мүмкін еді. Беделді бәсекеді тұңғыш рет бақ сынады. Соған қарамастан, қызылордалық балуан чемпионаттың қызылордалық балуан чемпионатындағы еркін күрестің талай табысы болды. Жергілікті жанкүйерлер елдің намысын абыроймен қорғаған қаршадай қара баланың құтты қадамына сүйсінді.

Белгілі бапкер Дәулетті бала кезінен біледі. Оны еркін күреске алып келген өзі еді. Ол уақытта Жаңақорғанда спорт мектебі директоры қызметін атқаратын. Дәулеттің анасы сол мектепте шаруашылық қызметінде еңбек ететін. Қыста көмір жағын, күл шығарып жататын. Сол сәтте Дәулет анасына қолғабыс жасайтынын байқады. Бір күні бапкер он жастағы баланың іздей екі шелекті қыңқ деместен көтеріп бара жатқанын көрді. Бұл күнделікті көрініс еді. Жас баланың шыдамдылығы, еңбекқорлығы, жауапкершілігі бапкердің көңілінен шықты. Өзінің ойын Дәулеттің анасына жеткізді. Алғашқыда бірден келісім берсе қойған жоқ. Ойлана келе, анасы баласының болашағына ақкол тіледі.

Дәулет бірден-ақ еркін күрестің қыр-сырына қанығуға құлықты болды. Тынымсыз жаттуу оның сағын сындыра алған жоқ. Намысшыл өрен кездескен әрбір қиындықтан кейін алақай қарай оршеленіп түсті. Шәкірттің осы қасиеттері білікті бапкерді тәнтті етті. Спортшыға, ең алдымен, мінез қажет. Өйткені, оны алда талай жарыс күтіп тұрады. Қаншама қарсыласпен боз кілем үстінде тайталасқа түседі. Сол сәтте жігерлі, қайратты, шымыр балуан қарсыласын қапы қалдырады. Мен шәкірттеріміздің физикалық дайындығына мән беремін. Әрбір жас өренді спортқа енді келгеннен шаршаптырмай аламыз. Оларға бірден салмақ салсаң бети қайтып қалуы да ғажап емес. Сондықтан жасөспірімдерді дайындауда тиімді әдістемелер қажет деп ойлаймын, – деді бапкер бізбен әңгімесінде.

Ол кісінің айтуынша, әлемнің кейбір мемлекеттерінің балуандарды дайындауда өз тәжірибесі бар. Бізде де бапкерлер ұзақ жылдан бері жиналған сондай әдіс-тәсілдерге сүйенеді. Десе де, кейбір олқылықтар кездеседі. Үйірмеге енді қатысып жүрген жас өрендерді түрлі жарыстарға алып барып, сол жерде жүлдегерлер қатарынан көрінуге ұмтылыс жасалады. Алайда, оның арғы жағында қаншама проблема көлденеңдеп жатады. Жас спортшыға көп салмақ түседі. Бұл жағдайда үлкен өмірге енді қадам басып келе жатқан баланың меселі қайтып қалуы әбден мүмкін.

– Өкінішке қарай, бүгінгі күнге дейін біздің елімізде Әлем және Олимпиада чемпионы атанған балуан жоқ. Балқим, оның себебі біз айтқандай жағдайға байланысты шығар. Ресейде Якутия деген адам бар. Онда 800 мыңнан астам адам тұрады. Тұрғындар саны біздің облысынан шамалас. Сол өңірдің өзінен қаншама мықты балуандар шықты. Біз олардың спортшы дайындау ісіне мән беріп көрдік пе? Тағы бір оқиға ойға оралады. Бір әріптесім Болгарияға барып бапкерлік жасауға келісімге келеді. Қомақты жалақысы бар. Ол біздегі тәжірибе бойынша шәкірттеріне

келтіріп өтті. Шәкірттерінің бірі еңбекқорлығымен көзге түсетін. Оның түрлі долада чемпион атануына барлық мүмкіндігі бар еді. Сондай сын сәттерде ол қарсыласына есе жіберіп қойып жүрді. Сол әдетінен арыла алған жоқ. Ақырында өз шешімімен үлкен спорттан қол үзуге тура келді. Қысқасы, әрбір үміткердің өзіне деген сенімі жоғары болуы тиіс.

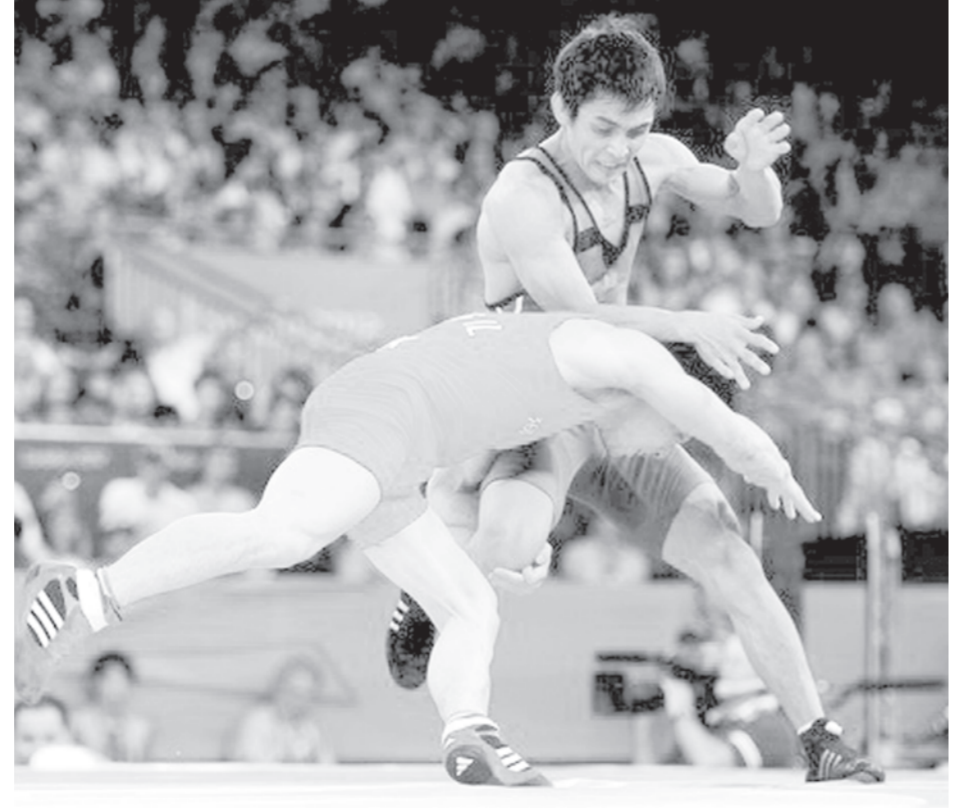
Кәйбір жылдары елімізде сырттан спортшылар шақыру белең алып кетті. Өкініштісі, күресте олардың арасынан Олимпиада мен Әлем чемпионатында чемпион тұғырынан көрінген ешкім болған жоқ. Оның себебі де белгілі. Ешкім өзінің мықтысын шетке жібере қоймайды. Өзінің елінде жарқырап көріне алмаған балуан қайда болса да, сол денгейден жоғары шыға алмайды. Айта кетерлігі, бұл күрес өнерінде жергілікті балуандар жақсы көрініп келеді. Олардың арасынан олқылықтың орнын толтыратын шымыр жігіттер шығады деген үміт бар.

– Кезінде Қызылорда облысы еркін күрестен соңғы орындарды місе тұтып келді. Еліміздің өзге өңірлеріндегі балуандар біздің жігіттерді қарсылас көрмейтін. Менің бұл салада еңбек етіп келе жатқаным қырық жылға жуықтады. Қазірге дейін облыста спортты дамытуға қаншама күш жұмсалды. Нәтижесін көріп жүрміз. Еркін күрестен талай шеберді дайындап шығаруға мүмкіндік туды. Біздің облыстан ересектер арасында жоғары нәтижеге қол созып жүрген Ғалымжан Әсербаев сынды көптеген жастар бар. Жер-жерде ашылып жатқан спорт кешендерінде еркін күрес үйірмелері бар. Оларда шеберлігі шыңдалған жастар шоғыры өсіп келеді. Келешек меремінде сол өрендер арасынан өрелі биікті бағындыра алатын талай мықтының шығатынына үміт арттымын. Бұл бағытта жергілікті мамандар ерекше еңбек сіңіріп жүр, – деді ол.

Дүние жүзін дүрбелеңге салған қатерлі индет спортқа да елеулі салқынның тигізді. Жастар күнделікті жаттығу жинардынан шет қалай қойды. Бұл оларға біршама қиындық алып келетіні сөзсіз. Өйткені, олар күнделікті жаттығу жасап, сан алуан сайыстарда шеберлігін шындай түседі. Биыл халықаралық, республикалық және облыстық турнирлер өткізуге рұқсат етілмейді. Төрт жылда бір мәрте калауын жебірететін Олимпиаданың өзі кейінге шегерілді.

– Дәулеттің Олимпиадаға жолда алған жанкүйерлер жақсы біледі. Қазір сол айтулы аламанға дайындығын пысықтауда. Ол 2012 жылы Лондон Олимпиадасында жүлдеге қол жеткізіп қалайды. Өзім де сырқаттаным ол жаққа бара алмай қалдым. Оны бала кезінен күреске баулып келемін ғой. Дәулеттің қыр-сырына қанықпын. Болқим, оның тәжірибесі азық еткен шығар. Ол уақытта жиырмалан енді асқан шағы. Кәтелік жіберуі ғажап емес. Содан бері он жылға жуық уақыт өтті. Тәжірибесі молайды. Шеберлігін шындады. Ендігі кезекте жанкүйер көңілінен шығатын көрсеткішке қол созады деген ойдаймын, – деді ол.

Әрбір бапкер шәкірттің талайым табысқа қол созығанын қалайды. Қазір еркін күрестен облыстың аға бапкері қызметін атқаратын Әбүтәліп Аманов сол жолда ұзақ жылдан бері тынымсыз еңбек етті. Сір өңірінде талай талантты тауып, олардың биік белестерді бағындыруына дұрыс қол сілтеді. Бүгінде Қызылорда облысының еркін күрестен елімізде алдығы қатардан көрініп жүргені соның жемісі екені айдан анық.

Қызылорда облыстық мәслихатының шешімі

2019 жылға арналған облыстық бюджеттің атқарылуы жөніндегі есепті бекіту туралы

2019 жылға арналған түзетілген облыстық бюджет кірістер бойынша 100,4 пайыз атқарылған (256 558 781,4 мың теңге жоғары 257 494 495,6 мың теңге орындалған), оның ішінде бюджеттің өз кірістері 104,1 пайызға (23 093 264,0 мың теңге жоғары 24 028 978,2 мың теңге) орындалып, 935 714,2 мың теңге артық түскен.

2019 жылдың қорытындысымен облыстық бюджет шығындар бойынша (бюджеттік кредиттер мен қаржылық активтерді сатып алуы қоса алғанда) 99,7% жете ігерілгені 956 470,9 мың теңге, оның ішінде республикалық бюджет қаражаттары – 682 105,2 мың теңге, жергілікті бюджет қаражаттары – 274 365,7 мың теңге.

Негізінен бюджет қаржысын игергендер қатарында: «Қызылорда облысының құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы» мемлекеттік мекемесі – 696 406,6 мың теңге (98,2%), «Қызылорда облысының білім басқармасы» мемлекеттік мекемесі – 90 511,6 мың теңге (99,6%), «Қызылорда облысының Полиция департаменті» мемлекеттік мекемесі – 76 201,4 мың теңге (99,5%), «Қызылорда облысының энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық басқармасы» мемлекеттік мекемесі – 41 159,0 мың теңге (99,8%), «Қызылорда облысының жолшығару, көлігі және автомобильдер жолдары басқармасы» мемлекеттік мекемесі – 10 166,6 мың теңге (99,9%), «Қызылорда облысының жастар саясаты мәселелері жөніндегі басқармасы» мемлекеттік мекемесі – 16 527,4 мың теңге (95,7%), «Қызылорда облысының ішкі саясат басқармасы» мемлекеттік мекемесі – 4 921,3 мың теңге (99,6%).

Сонымен қатар, республикалық және облыстық бюджеттерден аударылған Қызылорда қаласына бөлінген нысаналы трансферттер бойынша 1 102 288,4 мың теңге игерілген.

Бюджет қаржысын игеруде 599 498,7 мың теңге дебиторлық және 38 304,2 мың теңге кредиторлық қарызы бар қаржы ұстаушы ұйымдармен, оның ішінде: «Қазақстан Республикасының Бюджет кодексі» Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 4 желтоқсандағы № 95-IV кодексінің 130-бабының 3-тармағына және «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы № 148 заңының 6-бабының 1 тармағының 1) тармақшасына сәйкес Қызылорда облыстық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:

1. 2019 жылға арналған облыстық бюджеттің атқарылуы жөніндегі есеп 1, 2 және 3-қосымшаларға сәйкес мынадай жолымен бекітіледі:

1) кірістер – 257 494 495,6 мың теңге, оның ішінде: салықтық түсімдер – 21 090 713,3 мың теңге; салықтық емес түсімдер – 2 901 907,3 мың теңге; негізгі капиталды сатудан түскен түсімдер – 36 357,6 мың теңге; трансферттер түсімі – 233 465 517,4 мың теңге; 2) шығындар – 251 931 033,7 мың теңге;

Қызылорда облыстық мәслихатының 47-сессияның төрағасы Қызылорда облыстық мәслихатының хатшысы

Ә. Дәулетбаев К. Бисенов

Қызылорда облыстық мәслихатының 2020 жылғы «24» тамыздағы № 453 шешімінің 1-қосымша

2019 жылға арналған облыстық бюджеттің атқарылуы туралы есеп

Table with columns: Бюджеттік бағдарламаның кодтары, Атауы, Есепті қаржы жылғына түзетілген бюджет, Кассалық атқарылуы, Айырмасы (4 бағ. -3 бағ.), Мән-аулу пайызы. The table contains detailed financial data for various budget items.

«2020-2022 жылдарға арналған облыстық бюджет туралы» Қызылорда облыстық мәслихатының 2019 жылғы 12 желтоқсандағы №374 шешіміне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

«Қазақстан Республикасының Бюджет кодексі» Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 4 желтоқсандағы қолданыстағы 106-бабының 4-тармағына, «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қазандағы Заңының 6-бабының 1-тармағының 1-тармағына сәйкес Қызылорда облыстық мәслихаты ІШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:

1. «2020-2022 жылдарға арналған облыстық бюджет туралы» Қызылорда облыстық мәслихатының 2019 жылғы 12 желтоқсандағы №374 шешіміне (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тіркелген) 7037 нөмірмен тіркелген, 2019 жылғы 26 желтоқсанда Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің аталдығы бақылау бағына жарияланған) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілген:

- 1-тармақ жаңа редакцияда жазылсын;
- «1» 2020-2022 жылдарға арналған облыстық бюджет тізіміне 1, 2 және 3-қосымшаларға сәйкес, оның ішінде 2020 жылға мынадай көлемдерде бекітілген:
 - 1) кірістер – 278 670 515,1 мың теңге, оның ішінде: салықтық түсімдер – 11 524 112,0 мың теңге;
 - 2) таза бюджеттік кредиттер – 2 509 143,6 мың теңге; негізгі капиталды сатудан түсетін түсімдер – 18 707,7 мың теңге; трансфертер түсімі – 264 618 551,8 мың теңге;
 - 3) шығындар – 288 815 449,1 мың теңге;
 - 4) таза бюджеттік кредиттер – 30 177 825,7 мың теңге; бюджеттік кредиттер – 34 143 192,7 мың теңге; бюджеттік кредиттер өтеуі – 3 965 367,0 мың теңге;
 - 5) қаржы активтерімен операциялар бойынша сальдо – 1 355 807,4 мың теңге; қаржы активтері сатып алу – 1 355 807,4 мың теңге;
 - 6) мемлекеттік қаржы активтері сатудан түсетін түсімдер – 0;
 - 7) бюджет тапшылығы (профицит) – 41 678 567,1 мың теңге;
 - 8) бюджет тапшылығы қаржыландыру (профицитті пайдалану) – 41 678 567,1 мың теңге.

2. Осы шешімнің 2020 жылғы 1 қантардан бастап қолданыса енгізіледі және ресми жариялауға жатады.

Қызылорда облыстық мәслихатының шешіміне өзгерістер мен толықтырулар енгізілгенін растайтын Қызылорда облыстық мәслихатының шешіміне өзгерістер мен толықтырулар енгізілгенін растайтын шешімнің көшірмесін А. Дауденбаев, К. Бисенов

Қазақстан Республикасының Әділет министрінің Қазақстан облысының Әділет департаменті Нормативтік құқықтық актілерінің мемлекеттік тіркеудің тізіміне № 120000-12008-7610 болып енгізілді

2020 жылға арналған облыстық бюджет

Саны	Сипаты	Сомасы, мың теңге
1	Кірістер	278 670 515,1
01	Салықтық түсімдер	11 524 112,0
01	Табияқ салымы	5 432 835,0
02	Жеке табыс салығы	5 432 835,0
03	Әлеуметтік салық	4 978 617,0
04	Төлеушілер арасындағы және қызметкерге салынатын ішкі салықтар	4 978 617,0
05	1) Табиғи және басқа да ресурстарды пайдалану үшін түсетін түсімдер	1 112 660,0
06	2) Табиғи және басқа да ресурстарды пайдалану үшін түсетін түсімдер	1 064 206,0
07	Кәсіпкерлік және кәсіби қызметті жүргізу үшін алынатын алымдар	48 454,0
08	Салықтық емес түсімдер	2 509 143,6
09	Мемлекеттік міндеттен түсетін кірістер	105 390,1
10	Мемлекеттік қоспаларының таза кіріс бөлігінің түсімдері	23 467,0
11	Мемлекет меншігіндегі мүлік жалға беруден түсетін кірістер	17 222,0
12	Мемлекеттік бюджеттен берілген кредиттер бойынша сыйақылар	64 701,1
13	Мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бюджетіне (шығыстар сметасынан) қампалатын және қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер салып айналулар, өсімделулер, сансиалар, өндір алулар	619 889,0
14	Мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерді қоспағанда, мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бюджетіне (шығыстар сметасынан) қампалатын және қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер салып айналулар, өсімделулер, сансиалар, өндір алулар	619 889,0
15	Басқа да салықтық емес түсімдер	1 783 864,5
16	Басқа да салықтық емес түсімдер	1 783 864,5
17	Негізгі капиталдан түсетін түсімдер	18 707,7
18	Мемлекеттік мекемелерге бөлінген мемлекеттік мүлік сату	18 707,7
19	Мемлекеттік мекемелерге бөлінген мемлекеттік мүлік сату	18 707,7
20	Трансфертерден түсетін түсімдер	264 618 551,8
21	Төмен тұрған мемлекеттік басқару органдарынан трансфертер	3 875 364,8
22	Аудандық (қалалық) бюджеттерден трансфертер	3 875 364,8
23	Мемлекеттік басқарудың жоғары тұрған органдарынан түсетін трансфертер	260 743 187,0
24	1) Республикалық бюджеттен түсетін трансфертер	260 743 187,0
25	Функционалды бюджеттік бағдарламалардың өкімшісі	
26	Бағдарлама	Атауы
27	2) Шығындар	288 815 449,1
28	Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер	3 491 344,9
29	Облыс мәслихатының аппараты	69 090,6
30	Облыс мәслихатының қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	63 813,0
31	Мемлекеттің орнанып келе жатқан қызметтері	5 277,6
32	Облыс әкімінің аппараты	1 801 105,4
33	Облыс әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	1 572 744,4
34	Ведомстволық бағынатын мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	70 271,8
35	Аудандық маңызы бар қалалардан, ауылдардан, кенттерден, ауылдық округтерден әкімдерін сайлауды қамтамасыз ету және өткізу	29 653,0
36	Қазақстан халық Ассамблеясының қызметін қамтамасыз ету	128 435,9
37	Облыстық басқару басқармасы	123 600,0
38	Жергілікті бюджетті атқару және коммуналдық меншікті басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	123 600,0
39	Жергілікті бюджетті атқару және коммуналдық меншікті басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	1 483,0
40	Жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	212 719,5
41	Экономикалық саясатты, мемлекеттік жоспарлау жүзесін қамтамасыз ету мен дамыту саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	171 669,5
42	Мемлекеттік инвестициялық және мемлекеттік-жекеменшік әріптестік, оның ішінде қоспалық мәселелері жөніндегі құжаттаманы сарптау және бағалау	41 050,0
43	Облыстың ішкі саясат басқармасы	74 512,0
44	Өмірде діни ахуалды жерлесу және талау	74 512,0
45	Облыстың тексеру комиссиясы	250 280,0
46	Облыстың тексеру комиссиясының қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	247 620,0
47	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 660,0
48	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	669 308,7
49	Мемлекеттік органдардың объектілерін дамыту	669 308,7
50	Облыстың жергілікті және тұрғын басқармасы	154 923,7
51	Жергілікті деңгейде кәсіпкерлік пен тұрғын дамуы саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	150 870,7
52	Ведомстволық бағынатын мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	1 053,0
53	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	79 659,0
54	Жергілікті деңгейде мемлекеттік сатып алу басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	79 659,0
55	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
56	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
57	Қорғаныс	1 807 175,0
58	Облыстың әуімдері бойыншасы басқармасы	1 724 967,0
59	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	74 512,0
60	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	250 280,0
61	Облыстың тексеру комиссиясының қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	247 620,0
62	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 660,0
63	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	669 308,7
64	Мемлекеттік органдардың объектілерін дамыту	669 308,7
65	Облыстың жергілікті және тұрғын басқармасы	154 923,7
66	Жергілікті деңгейде кәсіпкерлік пен тұрғын дамуы саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	150 870,7
67	Ведомстволық бағынатын мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	1 053,0
68	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	79 659,0
69	Жергілікті деңгейде мемлекеттік сатып алу басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	79 659,0
70	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
71	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
72	Қорғаныс	1 807 175,0
73	Облыстың әуімдері бойыншасы басқармасы	1 724 967,0
74	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	74 512,0
75	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	250 280,0
76	Облыстың тексеру комиссиясының қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	247 620,0
77	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 660,0
78	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	669 308,7
79	Мемлекеттік органдардың объектілерін дамыту	669 308,7
80	Облыстың жергілікті және тұрғын басқармасы	154 923,7
81	Жергілікті деңгейде кәсіпкерлік пен тұрғын дамуы саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	150 870,7
82	Ведомстволық бағынатын мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	1 053,0
83	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	79 659,0
84	Жергілікті деңгейде мемлекеттік сатып алу басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	79 659,0
85	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
86	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
87	Қорғаныс	1 807 175,0
88	Облыстың әуімдері бойыншасы басқармасы	1 724 967,0
89	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	74 512,0
90	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	250 280,0
91	Облыстың тексеру комиссиясының қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	247 620,0
92	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 660,0
93	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	669 308,7
94	Мемлекеттік органдардың объектілерін дамыту	669 308,7
95	Облыстың жергілікті және тұрғын басқармасы	154 923,7
96	Жергілікті деңгейде кәсіпкерлік пен тұрғын дамуы саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	150 870,7
97	Ведомстволық бағынатын мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	1 053,0
98	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	79 659,0
99	Жергілікті деңгейде мемлекеттік сатып алу басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	79 659,0
100	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
101	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
102	Қорғаныс	1 807 175,0
103	Облыстың әуімдері бойыншасы басқармасы	1 724 967,0
104	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	74 512,0
105	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	250 280,0
106	Облыстың тексеру комиссиясының қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	247 620,0
107	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 660,0
108	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	669 308,7
109	Мемлекеттік органдардың объектілерін дамыту	669 308,7
110	Облыстың жергілікті және тұрғын басқармасы	154 923,7
111	Жергілікті деңгейде кәсіпкерлік пен тұрғын дамуы саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	150 870,7
112	Ведомстволық бағынатын мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	1 053,0
113	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	79 659,0
114	Жергілікті деңгейде мемлекеттік сатып алу басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	79 659,0
115	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
116	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
117	Қорғаныс	1 807 175,0
118	Облыстың әуімдері бойыншасы басқармасы	1 724 967,0
119	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	74 512,0
120	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	250 280,0
121	Облыстың тексеру комиссиясының қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	247 620,0
122	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 660,0
123	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	669 308,7
124	Мемлекеттік органдардың объектілерін дамыту	669 308,7
125	Облыстың жергілікті және тұрғын басқармасы	154 923,7
126	Жергілікті деңгейде кәсіпкерлік пен тұрғын дамуы саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	150 870,7
127	Ведомстволық бағынатын мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	1 053,0
128	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	79 659,0
129	Жергілікті деңгейде мемлекеттік сатып алу басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	79 659,0
130	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
131	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
132	Қорғаныс	1 807 175,0
133	Облыстың әуімдері бойыншасы басқармасы	1 724 967,0
134	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	74 512,0
135	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	250 280,0
136	Облыстың тексеру комиссиясының қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	247 620,0
137	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 660,0
138	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	669 308,7
139	Мемлекеттік органдардың объектілерін дамыту	669 308,7
140	Облыстың жергілікті және тұрғын басқармасы	154 923,7
141	Жергілікті деңгейде кәсіпкерлік пен тұрғын дамуы саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	150 870,7
142	Ведомстволық бағынатын мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	1 053,0
143	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	79 659,0
144	Жергілікті деңгейде мемлекеттік сатып алу басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	79 659,0
145	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
146	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
147	Қорғаныс	1 807 175,0
148	Облыстың әуімдері бойыншасы басқармасы	1 724 967,0
149	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	74 512,0
150	Жергілікті деңгейде әуімдер бойыншасы басқармасы	250 280,0
151	Облыстың тексеру комиссиясының қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	247 620,0
152	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 660,0
153	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	669 308,7
154	Мемлекеттік органдардың объектілерін дамыту	669 308,7
155	Облыстың жергілікті және тұрғын басқармасы	154 923,7
156	Жергілікті деңгейде кәсіпкерлік пен тұрғын дамуы саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	150 870,7
157	Ведомстволық бағынатын мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	1 053,0
158	Облыстың құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы	79 659,0
159	Жергілікті деңгейде мемлекеттік сатып алу басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	79 659,0
160	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
161	Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоыр» кеңешіндегі арнаулы өкілдің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	56 146,0
162	Қорғаныс	1 807 175,0
163	Облыстың әуімдері бойыншасы басқармасы	1 724

Бөріойнақ әңгімелері

Жусан жер талғап өседі, таза топыраққа тамыр байлайды. Мұндай жусанды даланың төсін аймалап, ыстық құшағында өскен адамы да ақиық, алғыр, абыройлы болады. Жақсы мен жусанның жұпар иісі жер жүзіне жан шуағын, нәр шуағын шашады. Сыр қазағының құйқалы ел атануы да бәлкім осыдан ба екен?

Күн қабағы апта арылтса да ашылмай, зіл батпандай тұла-бойды төмен тартып, мазанды қашырғандай күй кешті, артынан апқаның ортасындағы не болған ақ жауын екенін ешкім де түсінбеді, соны, міне, үшінші тәулік майда сіркірегенімен, қыс бойы жауған ақ қар, көк мұздың жөбсін сөгіп, тоң болып қатқан көресті бегін жігітсініп те үлгеріпті. Ескі көлігі ыңыранып Жетітөбенің биігіне қарай көтеріліп келеді. Бұл жердің жолы құмшауыт, ылғал түскен сайын бойы тасайып қатқакқа айналды. Таптаурын болған жолдың екі ернеуіндегі ескі шөп-шаламы, сарғайған жусаны мен енді қылтанактанып келе жатқан балапан сексеуіл оты бұл жермен көлік қарасының жиі өте бермейтінін білдіргендей. Ашы үнімен дыбысын беріп теміржолдың жүк вагондарын, сүйреген темпоз да биік жонға қарай түтін қоюланып шыққынып келеді. Міне, солға қарай енді бір күш алса, төбенің басы да тиіп тұр. Бірнеше жылдан бері қырдың да, сырдың да жолымен сенімді серігіне айналған «Нивасы» төбе басына алып шықты. Оң жақтағы ашықтау орманға көлігін қойып, әжілді қимылымен, құмбыл сыртқа шыға берді. Өлгенді өзімен бірге өрге шығып келе жатқан теміржолдың жүк поезы да тұсынан өтіп барды. Машинисті де сырлығы серігіндей қолын көтере ишара жасады.

Күн қабағы апта арылтса да ашылмай, зіл батпандай тұла-бойды төмен тартып, мазанды қашырғандай күй кешті, артынан апқаның ортасындағы не болған ақ жауын екенін ешкім де түсінбеді, соны, міне, үшінші тәулік майда сіркірегенімен, қыс бойы жауған ақ қар, көк мұздың жөбсін сөгіп, тоң болып қатқан көресті бегін жігітсініп те үлгеріпті. Ескі көлігі ыңыранып Жетітөбенің биігіне қарай көтеріліп келеді. Бұл жердің жолы құмшауыт, ылғал түскен сайын бойы тасайып қатқакқа айналды. Таптаурын болған жолдың екі ернеуіндегі ескі шөп-шаламы, сарғайған жусаны мен енді қылтанактанып келе жатқан балапан сексеуіл оты бұл жермен көлік қарасының жиі өте бермейтінін білдіргендей. Ашы үнімен дыбысын беріп теміржолдың жүк вагондарын, сүйреген темпоз да биік жонға қарай түтін қоюланып шыққынып келеді. Міне, солға қарай енді бір күш алса, төбенің басы да тиіп тұр. Бірнеше жылдан бері қырдың да, сырдың да жолымен сенімді серігіне айналған «Нивасы» төбе басына алып шықты. Оң жақтағы ашықтау орманға көлігін қойып, әжілді қимылымен, құмбыл сыртқа шыға берді. Өлгенді өзімен бірге өрге шығып келе жатқан теміржолдың жүк поезы да тұсынан өтіп барды. Машинисті де сырлығы серігіндей қолын көтере ишара жасады.

Көкейіңнен немесе Арыстан адамдары гой, танып тұр да деген мақтаныш сезімі оянды. Осы тоқпейл көңілмен басын көтере әлгіңде жүріп өткен жолы жағына, Жаланаһ әуліненің жамбасы тиген Бөртіскен ауылына қарасымен қабағы түсіп, маңдайы қыртасына, көңілі жабырқанып сала берді. Кен байыту зауытының биік мұржасынан көтерілген аппақ көк түтін анталғап осы Жетітөбе баурайына қарай төніп келеді екен. Қаншама сүзгіден өткіземіз, залалсыз деп сендіргенмен, небір кеселдердің осыдан бастау алатынына іштей шүбәсіз сенді. «Уй», деп тұрған жеріндегі бір топ жусан шоғырына отыра кетті. Осының әсері ме, соның екі-үш жылдың белірінде аз-маз көз шырымын алса, сап тыйылатын бассақсына да қоймайтынғана айналды. Тереннен толқып, бас сүйегінің ішін қырпан жатқандай тоқтаусыз ауырды. Осыған қосылып, мүмкін үлкен үміт артқан кішкентай ұлының мезгілсіз опат болғаны себеп болды ма екен?

Осының бәрі қайдан гана еске түсіп отыр. Әбекен селке ете қалды. Көненің көзінде еске түсіріп отырғанда мына ескі сурлеу жол гой! Көліктің екі ернеуіндегі тереңден жан-жағына қарады. Беткейдің қары еріп, наурызға әне-мәйің қалғанын сездіргендей жер алағатанғандай ма, қане?! Жөлменгенге – өлі балық, ішінен күбірлей, көктем де жақын қалған екен гой. Жас кезіндегі достары Божбанбай, Шамшатқан, Әдірахым, Есен, Бекежан, Әріпжан, Тастемір, Нысан, Нарыбек, Мейірбек – бәрі-бірінің қызғалдақ, бәйбішеке теруі сыртаратып, қырға шыққан күндері еске алды. Жаланаһ, борпылдақ жолмен едәуір қашықтағы осы жер-латын бассақсына да қоймайтынғана айналды. Тереннен толқып, бас сүйегінің ішін қырпан жатқандай тоқтаусыз ауырды. Осыған қосылып, мүмкін үлкен үміт артқан кішкентай ұлының мезгілсіз опат болғаны себеп болды ма екен?

Машинисті де сырлығы серігіндей қолын көтере ишара жасады. Осының бәрі қайдан гана еске түсіп отыр. Әбекен селке ете қалды. Көненің көзінде еске түсіріп отырғанда мына ескі сурлеу жол гой! Көліктің екі ернеуіндегі тереңден жан-жағына қарады. Беткейдің қары еріп, наурызға әне-мәйің қалғанын сездіргендей жер алағатанғандай ма, қане?! Жөлменгенге – өлі балық, ішінен күбірлей, көктем де жақын қалған екен гой. Жас кезіндегі достары Божбанбай, Шамшатқан, Әдірахым, Есен, Бекежан, Әріпжан, Тастемір, Нысан, Нарыбек, Мейірбек – бәрі-бірінің қызғалдақ, бәйбішеке теруі сыртаратып, қырға шыққан күндері еске алды. Жаланаһ, борпылдақ жолмен едәуір қашықтағы осы жер-латын бассақсына да қоймайтынғана айналды. Тереннен толқып, бас сүйегінің ішін қырпан жатқандай тоқтаусыз ауырды. Осыған қосылып, мүмкін үлкен үміт артқан кішкентай ұлының мезгілсіз опат болғаны себеп болды ма екен?

Сарықұл қожа мен ұрпақтары

Жұмабек ТАБЫНБАЕВ, «Сыр бойы»

«Аққозғалы Сарықұл – XVII ғасырдың аяқ кезінде өмірге келіп, XIX ғасырда Қонақкөлмен шектес жатқан Жарықкөлді мекен еткен. Туған жері – Қазалы ауданы, Арықбалық ауылдық округі. Тарихи шежіреге құлақ түрсең, ол – зікір салып, адамдарды емдеген және ғаріптерге қарасып, сыйынса қорғаны болған, қиналғанда қолдайтын ұлы тұлғаға айналған атақты да аруақты кісі.

Сонау 1932 жылы қызылдардың ГПУ-нен қашып келе жатқан бір кісі: «Уа, Сарықұл, қорғап және қолдай гөр! Оңай көмек бермесен, мен өлдім», – деген екен. Сол сәтте дарияның жағасында ескекті қайық пайда болып, арғы бетіне өтіп алған.

Сарықұл қожаның бейітінен 100 метрдей жерде биік төбе бар. Бұл – Сарықұл атаның бала оқытқан мешітінің орны. Ол мешітте де ерекше қасиет бар. Иесі өмірден өткеннен кейін мешіт дүкен, кеңес болған. Сол кездегі адамдардың айтуы бойынша, мешіттің есігі өзінен-өзі ашылып-жабылып тұрады екен. Оның немересі Панаулы Әбілда қожа XIX-XX ғасырларда өмір сүрген атақты зікірші, қыздыр темір шайнаған, періні матап байлаған, жан-шайтанды зікірмен қойша айдаған. Ал оның ұлы Ізтұрған да ауырған тісті жазатын болған. Бүгінде Жанқожа батыр ауылында «Сарықұл қожа» мешіті бой көтерген.

Сарықұл қожа бабамыз өмірге келген Жанқожа батыр ауылында туып-өстік. Бабалар рухына деген құрмет, асылдың сынығы, тектінің тұяғын бағалау – қанға сіңген дағды. Осы ұстаныммен біздің ауылдың тұрғындары да Сарықұл баба ұрпақтарына ерекше ілтипат танытады. Атамыздың ұрпағы, атақты Әбілда қожаның немересі, Ізтұрғанның ұлы Балтабекпен кезінде қызметтес болдым. Мекен бір жас кіші Бөкенмен әлі күнге дейін ағалы-інілі сыйластығымыз үзілген емес. Бірнеше жыл бұрын аяқ астынан қатты сырқаттанып, жасқақтау бөліміне түстім. Жағдайымның ауыр екенін әкжеленділер айтпаса да, іштей сездім. Ақылы емдеу палатасында жатырмын. Түнімен қиналып шығамын. Кенет... Басыма бір ой сап ете түссін. Неге олай жасағаным әлі күнге дейін қайран қаламын. Жаныма күндіз-түні күзетіп отырған жұбайыма Байқоңыр қаласында тұратын Балтабекке телефон соғып, жағдайды түсіндіріп, атаның тұтығын бір бұйымын сұрауды тапсырдым. Өзімнің сөйлесуге шамам жетпейтін еді. Аңқылдаған, әкейің Балтабегім жүз шақырым жерден сол күні жетіп келді. Жанында келіншегі Ақмарал бар. Азық-түлік базарын түгелімен көшіріп әкелген бе, сәлем-сауатқа палатаның ішін толтырып тастады. Ең бастысы,

Сарықұл қожа бабамыз өмірге келген Жанқожа батыр ауылында туып-өстік. Бабалар рухына деген құрмет, асылдың сынығы, тектінің тұяғын бағалау – қанға сіңген дағды. Осы ұстаныммен біздің ауылдың тұрғындары да Сарықұл баба ұрпақтарына ерекше ілтипат танытады. Атамыздың ұрпағы, атақты Әбілда қожаның немересі, Ізтұрғанның ұлы Балтабекпен кезінде қызметтес болдым. Мекен бір жас кіші Бөкенмен әлі күнге дейін ағалы-інілі сыйластығымыз үзілген емес. Бірнеше жыл бұрын аяқ астынан қатты сырқаттанып, жасқақтау бөліміне түстім. Жағдайымның ауыр екенін әкжеленділер айтпаса да, іштей сездім. Ақылы емдеу палатасында жатырмын. Түнімен қиналып шығамын. Кенет... Басыма бір ой сап ете түссін. Неге олай жасағаным әлі күнге дейін қайран қаламын. Жаныма күндіз-түні күзетіп отырған жұбайыма Байқоңыр қаласында тұратын Балтабекке телефон соғып, жағдайды түсіндіріп, атаның тұтығын бір бұйымын сұрауды тапсырдым. Өзімнің сөйлесуге шамам жетпейтін еді. Аңқылдаған, әкейің Балтабегім жүз шақырым жерден сол күні жетіп келді. Жанында келіншегі Ақмарал бар. Азық-түлік базарын түгелімен көшіріп әкелген бе, сәлем-сауатқа палатаның ішін толтырып тастады. Ең бастысы,

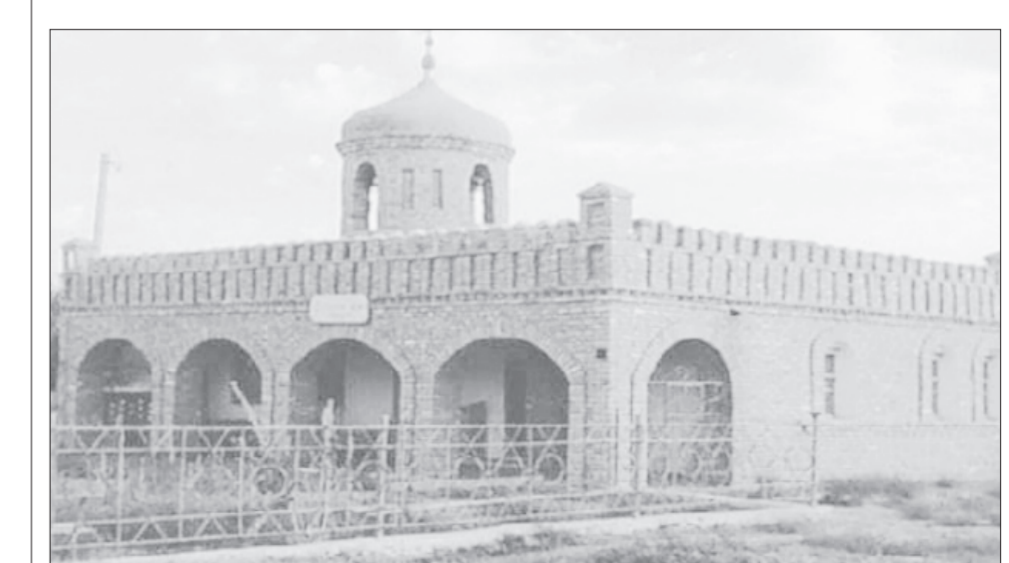
«Аққозғалы Сарықұл – XVII ғасырдың аяқ кезінде өмірге келіп, XIX ғасырда Қонақкөлмен шектес жатқан Жарықкөлді мекен еткен. Туған жері – Қазалы ауданы, Арықбалық ауылдық округі. Тарихи шежіреге құлақ түрсең, ол – зікір салып, адамдарды емдеген және ғаріптерге қарасып, сыйынса қорғаны болған, қиналғанда қолдайтын ұлы тұлғаға айналған атақты да аруақты кісі.

Сонау 1932 жылы қызылдардың ГПУ-нен қашып келе жатқан бір кісі: «Уа, Сарықұл, қорғап және қолдай гөр! Оңай көмек бермесен, мен өлдім», – деген екен. Сол сәтте дарияның жағасында ескекті қайық пайда болып, арғы бетіне өтіп алған.

Сарықұл қожаның бейітінен 100 метрдей жерде биік төбе бар. Бұл – Сарықұл атаның бала оқытқан мешітінің орны. Ол мешітте де ерекше қасиет бар. Иесі өмірден өткеннен кейін мешіт дүкен, кеңес болған. Сол кездегі адамдардың айтуы бойынша, мешіттің есігі өзінен-өзі ашылып-жабылып тұрады екен. Оның немересі Панаулы Әбілда қожа XIX-XX ғасырларда өмір сүрген атақты зікірші, қыздыр темір шайнаған, періні матап байлаған, жан-шайтанды зікірмен қойша айдаған. Ал оның ұлы Ізтұрған да ауырған тісті жазатын болған. Бүгінде Жанқожа батыр ауылында «Сарықұл қожа» мешіті бой көтерген.

Сарықұл қожа бабамыз өмірге келген Жанқожа батыр ауылында туып-өстік. Бабалар рухына деген құрмет, асылдың сынығы, тектінің тұяғын бағалау – қанға сіңген дағды. Осы ұстаныммен біздің ауылдың тұрғындары да Сарықұл баба ұрпақтарына ерекше ілтипат танытады. Атамыздың ұрпағы, атақты Әбілда қожаның немересі, Ізтұрғанның ұлы Балтабекпен кезінде қызметтес болдым. Мекен бір жас кіші Бөкенмен әлі күнге дейін ағалы-інілі сыйластығымыз үзілген емес. Бірнеше жыл бұрын аяқ астынан қатты сырқаттанып, жасқақтау бөліміне түстім. Жағдайымның ауыр екенін әкжеленділер айтпаса да, іштей сездім. Ақылы емдеу палатасында жатырмын. Түнімен қиналып шығамын. Кенет... Басыма бір ой сап ете түссін. Неге олай жасағаным әлі күнге дейін қайран қаламын. Жаныма күндіз-түні күзетіп отырған жұбайыма Байқоңыр қаласында тұратын Балтабекке телефон соғып, жағдайды түсіндіріп, атаның тұтығын бір бұйымын сұрауды тапсырдым. Өзімнің сөйлесуге шамам жетпейтін еді. Аңқылдаған, әкейің Балтабегім жүз шақырым жерден сол күні жетіп келді. Жанында келіншегі Ақмарал бар. Азық-түлік базарын түгелімен көшіріп әкелген бе, сәлем-сауатқа палатаның ішін толтырып тастады. Ең бастысы,

Қазалы ауданы

Өлмесқан БОЛАТБЕКОВ, Нұр-Сұлтан қаласы

Әжелер салған әндер-ай...

Бүгінде не көп – ансамбль көп, әнші көп. Сазы мен сөзі үйлеспейтін ән көп. «Әу» дегеннің бәрі әнші. Кезінде Мұқағалидың моншақ жырына Шәмші әсем ән жазды, Розадай әншілер құйқылжыта орындады.

Сара АДАЙБАЕВА, «Сыр бойы»

Бізге жеткен осындай өлмес әндер әлі де қазақ даласында қалықтап, шырқалып жүр. Арзан шоулардан шаршағанда дәстүрлі өнердің алтын тінін жалғап, кейінгі ұрпаққа ұлт музыкасының құндылығын дәріптеп, насихаттап келе жатқан ансамбльдер назар аудартады. Сырдария ауданы Аманкелді ауылдық мәдениет үйі жанындағы «Жадыра» халықтық әжелер ансамблі ұлттық бояуы қанық дәстүрлі халық әндері мен қазақ композиторларының туындыларынан құралған ерекше репертуарымен әншілер қауымды тәнті етіп келеді.

Әжелер ансамблі 1988 жылы аудандық қыз-келіншектер бірлестігінің жетекшісі Фатима Рахманқұлованың бас-тамасымен құрылған. Бастапқыда ұжымда 16 өнерпазға дейін өнер көрсетті. Олар ауылдық, аудандық іс-шараларға, байқауларға қатысып, концерт бойы. Аз уақыт ішінде ән мен күйді құрметтейтін халықтың көзіне айналып келеді. Халық әндерімен қатар түрлі ұлттардың әуендерін паш етті. Кейіннен топтың құрамы өзгерді. Өнерпаздардың орнын жаңа буын толықтырды. Қазіргі таңда ансамбльде 9 адам өнер көрсетеді. Жетекшісі – ҚР Мәдениет саласының төсбелгі иегері Күлзакира Аманжолова. Өнер ұжымы 2016 жылы халықтық атағын алды. Ансамбль құрамының ең жасы 54-ті еңсерген, үлкені 81-ге аяқ басты. Әншілердің дені зейнет жасында.

– Өнерге бала күнімнен жақын болдым. Ән салып, билегенді жақсы көретінім. Бірақ сауда саласында ұзақ жыл еңбек еттім. Әжелер ансамблі ашылады дегенді естігенде қуандым. Алғашқылардың бірі болып ұжымға қабылдандым. Осылай бала күнгі арманым кеш те болса орындалды. Ұжыммен бірге талай концерттерде өнер көрсеттім. Қазір республикалық байқауға дайындалып жатырмыз, – дейді Сапарқұл Есмағанбетова. Бүгінде пандемияға байла-

нысты мәдени іс-шаралар онлайн форматта өтуде. Осыған орай «Жадыра» халықтық әжелер ансамблі концерттерін тікелей эфир арқылы көрсетуде. Өнер ұжымының жанкүйер тыңдаушылары да жетерлік. Бүгін тыңдалып, ертең ұмытылып қалатын әндердей емес, шынайы сезімнен туған асқақ шығармалар тыңдарман бойына рух елтеді. Өнер ұжымында әжелер тек ән айтып қоймайды. Сонымен қатар олар ұлттық салт-дәстүріміздің жандануына өз үлестерін қосуда.

Құттықтау

Ұзақ жасап, ұрпақ қызығын көріңіз

Қызылорда қаласының тұрғыны, әкеміз Нұртайбек Қажы Бұсақұлы 70 жасқа тоқты.

Жетпіске жету бір бақыт, ал, осы бір жетпіс белеске абыройлы, берекелі, болып жетудің жүгі бір басқа. Әкеміз әрқес өзінің қарапайым, қайырымды қалпымен, ағайынға адалдығымен, жомарт болмысымен балаларының бойына ізгілік пен имандылық сіңірді. Мұқтаж жан көрсе, ішкер асын жерге қойып, өзгенің жағдайына алаңдап тұратын асыл жанның кішіктігі мен үлкен жүректілігі – үлгі-өнегенің бастауы болды. Әкеміздің еңбекші ала жүйені аттамай, адами құндылықтарды бойына тоқып, айталасына қадірлі болуы – біздің бақатты тірлігіміздің теміржығы екені анық.

Әке, мерейлі жасыңыз құтты болсын. Бибісара анамыз екеуіңіз ұрпақ қызығын көріп, ұзақ жасаңыздар. Алла сіздердің газырылық тойларыңызды көруге жазсын.

Қайырмасыз шаттансақ елімізге, Ақар беріп осынау сары күзге. Әке, бүгін жетпіске сіз жеттіңіз, Құтты болсын қуаныш бәрімізге.

Ұлдарыңыз тірек боп ұядағы, Қыздарыңыз тілек боп қиядағы. Біз келік думандағы шаныраққа, Жалындап жүрекеті сый алауы.

Кенге жайып ізгілік керегесің, Көрсеттің өмірдің өнегесің. Ылайым, біздің тілек қабыл болсын, Құдайым ырсы-бағын бере берсін.

Ізгі шетпен, ұлдары-келіндері, қыздары-күйеу балалары, немерелері, жиендері.

«ЭЛИКСИР ЖИЗНИ» АҒЗАҢЫЗДЫ ЖАСАРТЫП, ӨМІРІҢІЗДІ ҰЗАРТАДЫ!

Жалондықтардың ұзақ жасауының құпиясын білесіз бе? Елдегі экологиялық жағдайдың нашарлығына қарамастан, олардың денсаулығы мықты және ұзақ өмір сүреді. Жерорта теңізінің жағалауында, Жапонияда, Жаңа Зеландияда, Ресейдің Примор өлкесінде теңіз кірпілері дәстүрлі тағамдардың бірі болып саналады. Теңіз кірпісінің ұылдырығы қунарлы болғандықтан, ғарышкерлердің рационна да енгізілген. Олардың ДНК-лары адам ДНК-сымен 75% ұқсас келеді. Сондықтан қоректік зат ретінде ол адам ағзасында түгелдей қортылып кетеді.

Сондықтан да оларды адам организмнің қартаюын тежеу үшін пайдаланады. Теңіз кірпісінің ұылдырығындағы дәрумендердің, минералдар мен аминқышқылдардың жоғары концентрациясы қартаюмен күресіп қана қоймайды. Ол ағзаны радиоактивтік токсиндерден тазартады, иммунитетті нығайтып, денсаулықты толықтай қалпына келтіреді.

Бірақ осыныша көп теңіз кірпісін қайдан табымыз және ұылдырықтың бойындағы бар пайдасын адам денсаулығына залал келтірмей қалай қадеге асыруға болады? Бұл үшін өсімдіктестек компоненттермен байытылған арнайы формула көмектеседі. Ол пайдалы заттарды жоғары деңгейде қорытады.

Осы формула негізінде жасалған «Эликсир жизни» балзамы мынадай қасиеттерге ие:

- организмді шлактар мен токсиндерден, радиоспады өнімдерден тазартады;
- зат алмасу процесін реттейді, қант деңгейін түсіреді және қартаю процесін тежейді;
- физикалық және ойлау қабілетінің белсенділігін арттырады;
- асқазан-ішек жолдарының, ұйқы безінің жұмысын жақсартады;
- өкпе және тыныс алу жүйесінің жұмысын реттейді;
- жүйке, жыныс, иммундық жүйенің және қалқаша безінің жұмысын қалпына келтіреді;
- артериалды қан қысымын реттейді;

Жақыпова Раушан, 62 жас. Тұрақты бас ауруы, қан қысымын көтерілуі 210/100, стенокардия, жүрек шаншуы – бәрі мені көп жылдар бойы мазалайтын. Емделем деп ішкі дәрі-дәрмектен, асқазаным да құрыды. «Эликсир жизни» атты жаңа балзамын ішкені 1 айдың ішінде өзімді басқаша сезіне бастадым. Қан қысымым қалпына келді, ұйқым дұрысталды, ұмытшақтық кетіп, құлағым жақсы есті бастады. Бас ауруым мүлдем жоқ, асқазанымдағы ауырлық кетті. Қонда-күйім керемет! Құрбыларымаңың айтуыңа, мен жасарып әлемді болдым!

Шынар, 65 жас. Мен немерелерімді бағып, үйде отырған жанмын. Соңғы жылдары жағдайым болмай, неше түрлі ауру сыр беріп, мазам кетті. Көп дәрілер іше бастадым... Осыны байқаған қызым маған «Эликсир жизни» балзамын әкеліп берді. Бір күрсын ішіп болып қалдым, әрі қарай да жалғастырамын. Өйткені, бойымда күш, сергектік пайда болды. Жан-жағымда жақындарым ауырып жатқанда, жүгіріп көмек көрсетуге жаралым. Көп мазалаған жерлерімді ұмытып та кеттім. Осы балзамды шығарушыларға көп рахмет айтамын!

Бір курсқа «Эликсир жизни» балзамының 8 қорабын қабылдау ұсынылады. Бір қораптың бағасы – 4000 теңге. 3 қорапша алсаңыз, 4-ші қорапша ТЕГІН

«ЖЕНЬШЕНЬ – ӨМІР ҚУАТЫ» – ҒЫЛЫММЕН ДӘЛЕЛДЕНГЕН ТАБИҒАТ КЕРЕМЕТІ

Табиғат женьшеньді мінсіз қылып жаратқан. Қазіргі заманауи технолог-ғалымдардың негізгі мақсаты – женьшеньнің барлық пайдалы қасиеттерін сақтай отырып, дәрінің ең тиімді түрін жасап шығару. Сонымен қатар, құрамындағы барлық заттар бір-бірінің емдік қасиетін төмендетпей, бірлесіп, пайдалы қасиеттерін арттыру. Женьшеньнің жапырақтары мен тамырынан дайындалған мицеллярлы түрдегі тұнбалы қолданудың арқасында бұл фитонаноцевтикалық балзам организмге жақсы еніп, белсенді мицеллярлық құрамы аз-

қазан-ішек жолдарына тез сіңу қабілетіне ие. Жоғары белсенді компонент «Женьшень» – өмір қуаты» фитонаноцевтикалық топтамасы тонысты көтеріп, ағзаның жағымсыз өсерлерге қарсы тұру қабілетін арттырып, қабыну процесстерін жояды. Сондай-ақ, бактерияға және ви-

русқа қарсы әрекет етіп, қан қысымын реттеп, қанның құрамын қайта қалпына келтіріп, өкпе мен бронхтарды, қанды тазартып, ішкі секреция бездерін, зат алмасуды жақсартып, тас түзілуіне кедергі келтіреді.

Қолдану әдісі: күніне 3 рет тамақтанудан 30 минут бұрын 1 шай қасық балзамды аузыңызда 30-40 секунд ұстап тұрып, содан кейін жұтасыз.

БАЛЬЗАМДЫ ПАЙДАЛАУҒА ҰСЫНЫЛЫМ:

- Жүрек-қан тамыры жүйесі жұмысының бұзылуы (жүрек алсазді, жүректің ревматикалық ауруы, атеросклероз, вегетотамырлы дистония, тахикардия және т.б.).
- Жүйке жүйесі ауруларында;
- Гипертония мен гипотония кезінде қан қысымын реттеу;
- Ревматизм, артрит, артроз, бұны аурулары, остеохондроз, подрага кезінде;
- Иммуитетті көтеру және ағзаның жалпы жағдайын жақсарту;
- Түрлі инфекциялық, бактериялық және вирустық ауруларда;
- Тыныс алу жолдарының инфекциялық және қабынуында;
- Ас қорыту жүйесі ауруларында (ас қорытудың бұзылуы, гастрит, он екі елі ішек және асқазан жара-сы);
- Бауыр ауруларында;
- Бүйрек және неспеш шығару жолдарының ауруларында;
- Өт жолдарының дискинезиясы, өтте тас жиналу кезінде;
- Простатит, простата аденома-сы кезінде;
- Терінің инфекциялық-аллергиялық ауруларында;
- Қант диабетінде;
- Қан тамырының ауытуқула-рынан болған көз ауруларында;
- Ісік кезіндегі өзгерістерде.

Тоқуев Тастанбек, 71 жас. Мен көп жылдар бойы қызмет атқардым. Өз денсаулығым жақсы қарайтынмын, бірақ жылдар өзінікін алады екен. Соңғы кездері мен бронхитпен астаммен ауыратын болдым. Еңтікіпе, жөтел бар. Алыс жолға жаяу жүзгірмен. Сосын бұнылармен ауырады, «полиартрит» деген диагноз қойды. Арқама тұз жиналып қалады. Мен «Женьшень» балзамының 2 курсы шипім 2,5 ай бойы. Нәтижесі жақсы. Еңтікікем кетіп, жөтел өте сирек болады. Тыныс алуым өте жақсы. Бұныларымның қакағаны кетті. Өзімді серек сезінемін. Өлі де «Женьшень» балзамын ішемін. Сіздерге де кенес беремін!

Баранов Анатолий Иванович, 63 жас. 5 жылдан бері мен қант диабетінің 2 түрінмен ауырамын. Әрқашан диета ұстап үйреніп қалдым, сондықтан көп тағамдарды жей алмаймын. Сонымен қатар қан қысымым өте жоғары. Күн ыстықта жүргенім қатты қағып, үйде жатуға тура келеді. Достарымнан «Женьшень» балзамы туралы естіп, шипуге бел будым, өйткені оның құрамында қант пен химия қоспалары жоқ. Маған тек қана көмек әкелетінін білдім. Қазіргі кезде қантым қалпына келді. Өзімді жақсы сезінудемін. Қан қысымым, түнгі ұйқым дұрысталды! Үлкен рахмет!

Байымбетова Тамара, 87 жас. Жасым келесін бе, қайдам, айтуір қан қысымым әрдайым көтеріліп тұрады. Жүрек-қан тамыр ауруына шалдықтым. Ұйқысыздық, әлсіздік мазамды кетірді. Осы «Женьшень» балзамының жақсы қасиеттері туралы балам газеттен оқып, маған әкеліп берді. Шүкірім, осы балзамды ішкенім қан қысымым орнына келіп, әлсіздік басылды, түн мезгілінде жақсы ұйықтайтын болдым. Балзамды әлі де үзбей ішіп отырымын.

Мекен-жайы өзгерген туралы ескертеміз! «Женьшень» балзамының, «Эликсир жизни» балзамының қасиеті туралы СІЗ МЫНА КҮНІ ӨТКІЗІЛЕТІН САТЫЛЫМ КЕЗІНДЕ БІЛЕ АЛАСЫЗ: Қызылорда қаласында 16 қыркүйек күні сағат 10.00-11.00 аралығында А.Тоқмағамбетов атындағы мәдениет үйінде, Қазыбек би көшесі, 21 (Ескі базардың қасында).

Мына телефондар арқылы маманнан кеңес алып, тапсырыс беруге болады: 8 702 911 55 55, 8 777 114 13 20, 8 727 327 88 02

Бір курсқа балзамның 8 қорабын қабылдау ұсынылады. Бір қораптың бағасы – 4000 теңге. 3 қорапша алсаңыз, 4-ші қорапша ТЕГІН